

Uz sākumlapu>Nauda/naudas prasījumi>Maksātnespēja un bankrots

Maksātnespēja un bankrots

Slovākija

1 Pret kādiem subjektiem var vērst maksātnespējas procedūru?

Slovākijā pret parādnieku var ierosināt dažādas maksātnespējas procedūras.

2 Saskaņā ar kādiem nosacījumiem var sākt maksātnespējas procedūru?

Turpmāk izklāstīti dažādo maksātnespējas procedūru ierosināšanas nosacījumi.

Bankrota vai sanācijas pasludināšanas nosacījumi

Bankrota un sanācijas procedūrai (turpmāk — “bankrota procedūra”) ir divi posmi. Pirmo posmu uzsāk, iesniedzot bankrota lūgumrakstu, un tas turpinās līdz nolēmuma par bankrotu pieņemšanai. Otrais posms sākas ar nolēmuma par bankrotu pieņemšanu un turpinās līdz bankrota procedūras izbeigšanai. Pirmā posma uzsākšanas nosacījumi ir tādas personas esība, kura ir tiesīga iesniegt lūgumrakstu bankrota procedūras uzsākšanai (ja procedūru uzsāk, pamatojoties uz lūgumrakstu), un, pamatojoties uz minēto lūgumrakstu, ir pamats uzskatīt, ka parādnieks ir maksātnespējīgs, kā arī ir jāveic avansa maksājums tiesai.

Otrā posma (nolēmuma par bankrota pieņemšana) uzsākšanas nosacījumi ir vairāku kreditoru esība, parādnieka pārmērīgas parādsaistības vai ar naudas plūsmu saistīta maksātnespēja, kā arī pietiekamu aktīvu esība, lai segtu bankrota procedūras izmaksas.

Attiecībā uz personu, kura ir tiesīga iesniegt lūgumrakstu, jāņem vērā, ka procedūru var uzsākt arī tad, ja lūgumraksts netiek iesniegts. Bankrota lūgumrakstu var iesniegt parādnieks, kreditors, likvidators vai cita tiesību aktos noteikta persona. Bankrota procedūru uzsāk bez lūgumraksta galvenokārt tad, ja nav veiksmīgi īstenota reorganizācija, un šādā gadījumā tiesa nolemj uzsākt bankrota procedūru un pasludināt bankrotu, turklāt abi lēmumi tiek pieņemti vienā tiesas nolēmumā.

Lūgumrakstam jābūt atbilstīgam vispārīgām un konkrētām prasībām, ko piemēro atkarībā no lūgumraksta iesniedzēja. Ja lūgumrakstu iesniedz kreditors, tajā iekļauj pierādījumus par parādnieka ar naudas plūsmu saistītu maksātnespēju. Ja lūgumrakstu iesniedz parādnieks (pamatojoties uz pieņēmumu par maksātnespēju saistībā ar naudas plūsmu vai pārmērīgām parādsaistībām), tam pievieno parādnieka aktīvu un saistību uzskaitījumu, saistīto pušu sarakstu un jaunākos finanšu pārskatus, ja tādi ir.

Lūgumraksta iesniedzējam ir pienākums pirms lūgumraksta iesniegšanas veikt avansa maksājumu uz tiesas bankas kontu.

Maksātnespēja nozīmē to, ka parādniekam ir pārmērīgas parādsaistības vai ka tas ir maksātnespējīgs saistībā ar naudas plūsmu. Parādniekam ir pārmērīgas parādsaistības, ja tam ir pienākums veikt uzskaiti saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem (Likums Nr. 431/2002 par grāmatvedību), tam ir vairāk nekā viens kreditors un parādnieka saistību vērtība pārsniedz parādnieka aktīvu vērtību. Juridiska persona ir maksātnespējīga saistībā ar naudas plūsmu, ja tā vairāk nekā 30 dienas kavē maksājumus divu vai vairāku finanšu saistību segšanai vairāk nekā vienam kreditoram. Fiziska persona ir maksātnespējīga saistībā ar naudas plūsmu, ja tā 180 dienu laikā pēc maksājuma termiņa nespēj segt vismaz vienu finanšu saistību.

Pietiekami aktīvi — ja rodas šaubas par to, vai parādniekam ir pietiekami aktīvi, lai segtu bankrota procedūras izmaksas, tiesa ieceļ pagaidu pilnvaroto pārvaldnieku vai pagaidu maksātnespējas administratoru (turpmāk — “administrators” vai “maksātnespējas administrators”), lai varētu izskatīt lietu.

Reorganizācijas uzsākšanas nosacījumi

Līdzīgi kā bankrota procedūrai, arī reorganizācijai ir divi posmi. Pirmā posma laikā (uzsākot reorganizāciju) tiesa pārbauda, vai ir izpildīti reorganizācijas nosacījumi. To uzsāk, kad atbilstīga persona (parādnieks vai kreditors) iesniedz lūgumrakstu kopā ar maksātnespējas administratora ieteikumu veikt parādnieka reorganizāciju. Otrais posms sākas, ja tiek dota atļauja veikt reorganizāciju, un parādnieks maksātnespējas administratora un tiesas uzraudzībā un sadarbībā ar kreditoriem sagatavo, izskata un apstiprina reorganizācijas plānu, un tiesa to apstiprina.

Parādnieks var iesniegt reorganizācijas lūgumrakstu, ja parādnieks ir lūdzis maksātnespējas administratora atzinumu un administrators atzinumā, kas sagatavots ne vairāk kā 30 dienas iepriekš, ir ieteicis veikt parādnieka reorganizāciju.

Kreditors var iesniegt reorganizācijas lūgumrakstu, ja kreditors ir lūdzis maksātnespējas administratora atzinumu un administrators atzinumā, kas sagatavots ne vairāk kā 30 dienas iepriekš, ir ieteicis veikt parādnieka reorganizāciju, un parādnieks ir piekritis iesniegt lūgumrakstu.

Parādu atvieglošanas procedūras uzsākšanas nosacījumi

Parādu atvieglošanas procedūras uzsākšanas nosacījumi ir šādi: parādnieks ir fiziska persona (uzņēmējs vai patērētājs), ir izbeigta bankrota procedūra, parādnieks ir iesniedzis lūgumrakstu, kā arī bankrota procedūras laikā parādnieks ir izpildījis savas saistības. Taču parādniekam nav tiesību prasīt parādu atvieglošanu, ja bankrota procedūra ir izbeigta tāpēc, ka parādnieka aktīvi nav bijuši pietiekami, lai apmierinātu kaut vai tikai prasījumus pret mantu. Citi nosacījumi ir parādnieka maksātnespēja saistībā ar naudas plūsmu, turklāt ar naudas plūsmu saistīta maksātnespēja ir pasludināta, ir pagājuši desmit gadi kopš iepriekšējās parādu atvieglošanas procedūras, ir uzsākta parādnieka mantas apķīlāšana (proti, īpašuma pārņemšana) vai līdzīga procedūra, un parādnieks neizcieš brīvības atņemšanas sodu.

Lūgumrakstu var iesniegt kopā ar bankrota lūgumrakstu vai bankrota procedūras laikā līdz tās pabeigšanai. Lūgumrakstu iesniedz parādnieks, taču parādnieku pārstāv Juridiskās palīdzības centrs (*Centrum právnej pomoci*), un lūgumrakstu var iesniegt tikai elektroniski.

Parādnieka parādi tiek atviegloti pēc tam, kad tiesa pieņem nolēmumu par bankrotu (parādu atvieglošana, pasludinot bankrotu) vai dod rīkojumu izpildīt maksājumu grafiku (parādu atvieglošana, īstenojot maksājumu grafiku). Lai īstenotu parādu atvieglošanas procedūru, citi nolēmumi nav nepieciešami. Saistību izpilde — tiesa atļauj īstenot parādu atvieglošanu, ja tā konstatē, ka parādnieks ir izpildījis savas saistības, ko paredz piemērojami tiesību akti bankrota procedūras laikā; pretējā gadījumā lūgumraksts tiek noraidīts. Godīgi nodomi — tiek pieņemts, ka parādniekam ir godīgi nodomi, ko kreditori var apstrīdēt “parastā” civilprocesā, taču to nevar izdarīt parādu atvieglošanas procedūras laikā.

3 Kādi aktīvi ietilpst maksātnespējīgā parādnieka mantā? Kā rīkojas ar aktīviem, ko parādnieks iegūst vai kas pāriet parādnieka īpašumā pēc maksātnespējas procedūras sākšanas?

Bankrota procedūru piemēro:

parādniekam piederošiem aktīviem pēc nolēmuma par bankrotu pieņemšanas;

aktīviem, ko parādnieks iegūvis bankrota procedūras laikā;

aktīviem, kas ir parādnieka saistību nodrošinājums;

citiem aktīviem saskaņā ar tiesību aktiem.

Aktīvi, uz ko attiecas bankrota procedūra, veido parādnieka mantu, ko sadala, nosakot vispārējo mantas daļu un nodrošināto kreditoru daļas.

No bankrota procedūras izslēdz aktīvus, pret kuriem nevar vērst piedziņu, īstenojot izpildes vai apķīlāšanas procedūras, muitas ķīlu zīmes atbilstīgi muitas parāda summai, nodokļu garantiju, kā arī aktīvus, kas saskaņā ar konkrētiem tiesību aktiem izslēdzami no bankrota procedūras. Parādnieka ienākumiem bankrota procedūru piemēro tādā mērā, ciktāl pret tiem var vērst piedziņu, īstenojot izpildes vai apķīlāšanas procedūras. Neto algas daļai, kas citādi tiktu atskaitīta, lai segtu prioritāros prasījumus, bankrota procedūru piemēro tikai tādā mērā, lai varētu apmierināt prasījumus pret mantu.

4 Kādas ir parādnieka pilnvaras un kādas - maksātnespējas administratora pilnvaras?

Pušu tiesības un pienākumi dažādās procedūrās:

- parādnieka vispārīgie pienākumi:

- o parādnieka pienākums ir novērst maksātnespēju. Ja maksātnespēja ir neizbēgama, parādniekam ir pienākums nekavējoties veikt atbilstīgus un samērīgus pasākumus, lai to novērstu. Reorganizācijas lūgumraksta iesniegšana neatbrīvo parādnieku no pienākuma iesniegt arī bankrota lūgumrakstu (ja tiek atļauts veikt reorganizāciju, bankrota procedūra tiek izbeigta).

Pušu tiesības un pienākumi **bankrota procedūrā**:

- maksātnespējas administrators:

- o bankrota procedūras laikā maksātnespējas administrators galvenokārt pārvalda aktīvus, kuriem piemēro bankrota procedūru, realizē tos un izmanto ieņēmumus, lai veiktu maksājumus parādnieka kreditoriem;
- o pēc nolēmuma par bankrotu pieņemšanas parādnieka tiesības rīkoties ar aktīviem, uz kuriem attiecas bankrota procedūra, kā arī tiesības rīkoties parādnieka interesēs, risinot jautājumus saistībā ar šiem aktīviem, tiek nodotas maksātnespējas administratoram, kurš turpmāk rīkojas parādnieka vārdā un interesēs.

Pušu tiesības un pienākumi **reorganizācijas procedūrā**:

- maksātnespējas administrators:

- o maksātnespējas administratora galvenais uzdevums ir sadarbībā ar parādnieku un kreditoriem sagatavot reorganizācijas plānu;
- o maksātnespējas administrators pārbauda iesniegtos prasījumus un tos apstiprina vai noraida;
- o maksātnespējas administrators uzrauga parādnieka darbības. Viens no veidiem, kā tas notiek, ir tādu parādnieka tiesisko darbību apstiprināšana, kas noteiktas tiesas nolēmumā, ar ko atļauj veikt reorganizāciju;

- parādnieks:

- parādnieks veic uzdevumus, kas noteikti reorganizācijas plānā;

- parādnieks ir arī tiesīgs iesniegt maksātnespējas administratoram ieteikumu neatzīt iesniegto prasījumu;

- parādnieks rīkojas savā vārdā un savās interesēs.

Pušu tiesības un pienākumi **(abu veidu) parādu atvieglošanas procedūrās**:

- parādnieks:

- o pēc tam, kad izdota atļauja īstenot parādu atvieglošanu, sākas trīs gadu pārbaudes periods, kura laikā parādniekam ir pienākums katra gada beigās samaksāt maksātnespējas administratoram tiesas noteiktu summu, kas nepārsniedz 70 % no parādnieka kopējiem neto ienākumiem iepriekšējā pārbaudes gadā. Maksātnespējas administrators atskaita tam pienākošos atlīdzību un proporcionāli sadala atlikušo summu starp parādnieka kreditoriem atbilstīgi galīgajam sadales plānam;

- o šajā pārbaudes periodā parādniekam ir pienākums īstenot saprātīgus centienus, lai atrastu darbu ienākumu gūšanai vai atbilstīgas pašnodarbinātības iespējas ienākumu gūšanai, kā arī sniegt visu informāciju, ko pieprasa maksātnespējas administrators, tostarp informāciju par ienākumiem un izdevumiem, kā arī par dzīvesvietas adreses, darba vai darba vietas maiņu;

- o pārbaudes perioda laikā parādnieks tiesiskās darbības veic ar maksātnespējas administratora rakstisku piekrišanu atbilstīgi pilnvarām, kas noteiktas tiesas nolēmumā, ar ko atļauj veikt parādu atvieglošanu;

- o parādnieks, ko pārstāv Juridiskās palīdzības centrs, iesniedz lūgumrakstu, kuram pievienots parādnieka dzīves apraksts, saistīto pušu saraksts, esošo un bijušo aktīvu saraksts un kreditoru saraksts. Parādnieks atzīst savu ar naudas plūsmu saistīto maksātnespēju un dokumentē apķīlāšanas procesa norisi;

- o parādnieks dod piekrišanu, ka šo procedūru laikā tiesības rīkoties ar parādnieka aktīviem tiek nodotas maksātnespējas administratoram;

- maksātnespējas administrators:

- o maksātnespējas administrators sagatavo parādnieka mantas aktīvu (proti, aktīvu, uz kuriem attiecas bankrota procedūra) sarakstu un realizē tos;

- o maksātnespējas administrators izbeidz atsevišķus līgumus;

- o maksātnespējas administrators realizē īpašuma aktīvus, sedz bankrota procedūras izmaksas, ierosina ieņēmumu sadales plānu un pēc tam to īsteno;

- o ja bankrota procesā izmanto maksājumu grafiku, maksātnespējas administrators sagatavo maksājumu grafiku un iesniedz to tiesai apstiprināšanai.

5 Saskaņā ar kādiem nosacījumiem var izmantot ieskaitu?

Bankrots — prasījumu, kas pret parādnieku izvirzīts pirms bankrota pasludināšanas, nevar ieskaitīt pret prasījumu, ko parādnieks izvirzījis pēc bankrota pasludināšanas; tas attiecas arī uz iespējamiem prasījumiem, kas iesniegti bankrota procedūras laikā. Prasījumus, kas nav iesniegti tiesību aktos paredzētajā kārtībā, iesniegtos prasījumus, kas iegūti, piešķirot vai nododot tiesības pēc bankrota pasludināšanas, kā arī prasījumus, kas iegūti, pamatojoties uz apstrīdamām tiesiskām darbībām, nevar ieskaitīt pret parādnieka prasījumiem. Pret prasījumu nevar ieskaitīt tādus prasījumus, kas izriet no saistībām, ja parādnieka vārdā nav iesniegts bankrota lūgumraksts. Minētie noteikumi neizslēdz iespēju ieskaitīt citus prasījumus.

Reorganizācija — tieši piemēro civillikuma noteikumus.

Parādu atvieglošana, pasludinot bankrotu, — prasījumu, kas rodas pēc bankrota pasludināšanas, nevar ieskaitīt pret parādnieka pretprasījumu, kas izvirzīts pirms bankrota pasludināšanas. Prasījumu, kas izvirzīts pirms bankrota pasludināšanas, nevar ieskaitīt pret parādnieka pretprasījumu, kas izvirzīts pēc bankrota pasludināšanas. Minētie noteikumi neizslēdz iespēju ieskaitīt citus prasījumus.

Parādu atvieglošana, īstenojot maksājumu grafiku Tieši piemēro Civillikuma noteikumus.

6 Kā maksātnespējas procedūra ietekmē spēkā esošus līgumus, kuros parādnieks ir līgumslēdzēja puse?

Bankrots — ja parādnieks pirms bankrota pasludināšanas ir noslēdzis savstarpējās sadarbības līgumu un ir to izpildījis, taču darījuma partneris laikā, kad pasludināts bankrots, līgumsaistības nav izpildījis vai ir izpildījis tikai daļēji, maksātnespējas administrators var pieprasīt līguma izpildi vai arī to pārtraukt. Ja darījuma partneris līgumu ir izpildījis daļēji, maksātnespējas administrators var atteikties no tiem līgumā paredzētajiem pienākumiem, ko darījuma partneris nav izpildījis.

Ja parādnieks pirms bankrota pasludināšanas ir noslēdzis savstarpējās sadarbības līgumu un darījuma partneris to ir izpildījis, taču parādnieks bankrota pasludināšanas laikā līgumsaistības nav izpildījis vai ir izpildījis tikai daļēji, darījuma partneris var atteikties no tiem līgumā paredzētajiem pienākumiem, ko parādnieks nav izpildījis; taču darījuma partnera prasījumus, kas izriet no atteikšanās no līguma, bankrota procedūrā var iekļaut tikai tad, ja tie tiek iesniegti kā iespējami prasījumi.

Ja parādnieks pirms bankrota pasludināšanas ir noslēdzis savstarpējās sadarbības līgumu, taču nedz parādnieks, nedz darījuma partneris to bankrota pasludināšanas laikā nav izpildījuši vai ir izpildījuši tikai daļēji, maksātnespējas administrators un darījuma partneris var atteikties no tiem līgumā paredzētajiem pienākumiem, kas nav izpildīti; taču darījuma partnera prasījumus, kas izriet no atteikšanās no līguma, bankrota procedūrā var iekļaut tikai tad, ja tie tiek iesniegti kā iespējami prasījumi.

Ja pirms bankrota pasludināšanas parādnieks ir noslēdzis līgumu, kura priekšmets ir apņemšanās pastāvīgi vai regulāri veikt kādu darbību vai apņemšanās atturēties veikt konkrētu darbību, vai pieļaut konkrētu darbību, maksātnespējas administrators var izbeigt līgumu, paziņojot par to divus mēnešus iepriekš, izņemot, ja tiesību akti vai līguma noteikumi paredz Tsāku līguma izbeigšanas termiņu; maksātnespējas administrators var izbeigt līgumu arī tad, ja tas noslēgts uz noteiktu laiku. Maksātnespējas administrators var izbeigt nomas līgumu tikai saskaņā ar Civilt kodeksa (*Občiansky zákonník*) noteikumiem. Šis nosacījums neattiecas uz līgumiem, kas noslēgti saskaņā ar Darba kodeksu (*Zákonník práce*).

Ja darījuma partnerim ir pienākums pirmajam izpildīt līgumu, kas ar parādnieku noslēgts pirms bankrota pasludināšanas, darījuma partneris var atteikties izpildīt līgumu, līdz tiek paredzēta vai nodrošināta abpusēja līguma izpilde.

Tiek uzskatīts, ka darījuma partnera prasījumi saistībā ar līguma izpildi, kas noslēgts ar parādnieku pirms bankrota pasludināšanas, kurus darījuma partneris iesniedz maksātnespējas administratoram pēc bankrota pasludināšanas, ir prasījumi pret mantu. Ja vien tiesību aktos nav noteikts citādi, citus darījuma partnera prasījumus saistībā ar līguma izpildi, kas noslēgts ar parādnieku pirms bankrota pasludināšanas, kuri izvirzīti pēc bankrota pasludināšanas, bankrota procedūrā var iekļaut vienīgi tad, ja tos iesniedz kā iespējamus prasījumus.

Ja pirms bankrota pasludināšanas parādnieks ir pārdevis precī ar īpašumtiesību saglabāšanu un ir nodevis to pircējam, pircējs var atgriezt priekšmetu vai pieprasīt līguma izpildi.

Ja pirms bankrota pasludināšanas parādnieks ir iegādājies precī ar īpašumtiesību saglabāšanu un ir veicis tās piegādi savā galamērķī, neiegūstot īpašumtiesības uz precī, pārdevējs nevar pieprasīt preces atgriešanu, ja maksātnespējas administrators pēc pārdevēja pieprasījuma bez kavēšanās izpilda saistības saskaņā ar līgumu. Maksātnespējas administrators var izpildīt saistības saskaņā ar šādu līgumu par preces iegādi ar īpašumtiesību saglabāšanu, ja prece ir parādnieka valdījumā un maksātnespējas administrators, ievērojot profesionālo rūpību, konstatē, ka saistību izpilde nodrošina lielāku ieguvumu attiecībā uz parādnieka mantu. Ja prece nav parādnieka valdījumā, prasījumus bankrota procedūrā var iekļaut tikai tad, ja tie tiek izvirzīti.

Šos noteikumus pēc analogijas piemēro līgumiem, kuru priekšmets ir preces noma par konkrētu summu noteiktā termiņā ar mērķi nomāto precī iegūt īpašumā.

Reorganizācija — darījuma partneris nevar izbeigt līgumu vai atteikties no līguma, kas noslēgts ar parādnieku saistībā ar to, ka parādnieks ir kavējis izpildi, uz kuru darījuma partnerim bija tiesības pirms reorganizācijas procedūras uzsākšanas, un līguma izbeigšana vai atcelšana šā iemesla dēļ nav spēkā.

Līguma noteikumi, kas paredz tiesības darījuma partnerim izbeigt līgumu vai atteikties no līguma, kas noslēgts ar parādnieku saistībā ar reorganizāciju vai bankrota procedūru, nav spēkā.

Parādu atvieglošana, pasludinot bankrotu, — pēc bankrota pasludināšanas var izbeigt līgumu, kura priekšmets ir apņemšanās pastāvīgi vai regulāri veikt kādu darbību vai apņemšanās atturēties veikt konkrētu darbību, vai pieļaut konkrētu darbību, ar nosacījumu, ka tas noslēgts pirms bankrota pasludināšanas. Ja līgums saistīts ar aktīviem, uz kuriem attiecas bankrota procedūra, maksātnespējas administrators var izbeigt līgumu; citos gadījumos līgumu var izbeigt parādnieks. Līguma izbeigšana stājas spēkā, iesniedzot paziņojumu darījuma partnerim. Līgums var tikt izbeigts arī tad, ja tas noslēgts uz noteiktu laiku. Līgums par dzīvojamo telpu trī attiecībā uz trešo personu, kura ir nomnieks, var tikt izbeigts tikai saskaņā ar noteikumiem, kas izklāstīti Civilt kodeksā un konkrētos tiesību aktos.

Parādnieks, maksātnespējas administrators vai darījuma partneris var atteikties no cita līguma, ja tas noslēgts pirms bankrota pasludināšanas un vēl nav pilnībā izpildīts. Šādu atteikšanos var īstenot tikai tiktāl, ciktāl tas attiecas uz pušu savstarpēji neizpildītajām saistībām.

Tāpat kā bankrota procedūrā, piemēro noteikumus par preces pārdošanu ar īpašumtiesību saglabāšanu un noteikumus par līgumiem, kuru priekšmets ir preces noma par konkrētu summu noteiktā termiņā ar mērķi nomāto precī iegūt īpašumā.

Iepriekš izklāstītos noteikumus nepiemēro līgumiem un nolīgumiem, kas noslēgti saskaņā ar Darba kodeksu.

Parādu atvieglošana, īstenojot maksājumu grafiku, — nav īpašu noteikumu par parādnieku līgumsaistībām, un piemēro Civilt kodeksa un Komerclikuma vispārīgos noteikumus.

7 Kā maksātnespējas procedūra ietekmē procedūras, ko sākuši individuāli kreditori (izņemot tiesvedībā esošas lietas)?

Bankrota pasludināšanas sekas

Bankrota procedūras laikā nevar uzsākt izpildes un apķīlāšanas procedūras attiecībā uz aktīviem, uz kuriem attiecas bankrota procedūra; pasludinot bankrotu, uzsāktās izpildes un apķīlāšanas procedūras tiek pārtrauktas.

Nevar sākt vai turpināt īstenot tiesības uz nodrošinājumu attiecībā uz parādniekam piederošiem aktīviem saistībā ar parādnieka saistībām, kas nodrošinātas ar tiesībām uz nodrošinājumu; šie nosacījumi neattiecas uz:

tiesību uz nodrošinājumu īstenošanu saistībā ar naudas līdzekļiem vai prasījumiem attiecībā uz kontu bankā vai ārvalsts bankas filiālē;

valdības vērtspapīriem;

pārveduma vērtspapīriem.

Ja pirms bankrota pasludināšanas saskaņā ar konkrētiem tiesību aktiem ir izsniegts izsoles priekšmets un uz šādu priekšmetu attiecas bankrota procedūra, un solītājs izsoles rīkotājam ir samaksājis izsolē noteikto cenu, īpašumtiesības vai citas tiesības uz izsoles priekšmetu pāriet solītājam. Izsolē gūtie ieņēmumi kļūst par attiecīgās parādnieka mantas daļu, un izsoles izmaksas ir prasījums pret mantu; ja izsoli pieprasījis kreditors, pamatojoties uz nodrošinātu prasījumu, ieņēmumus nodrošinātā prasījuma apmērā saņem kreditors tādā kārtībā, ko piemērotu, ja bankrots nebūtu pasludināts.

Reorganizācijas sekas

- Reorganizācijas procesā iesniegta prasījuma izpildei nevar uzsākt izpildes vai apķīlāšanas procedūras attiecībā uz parādniekam piederošiem aktīviem; pasludinot bankrotu, uzsāktās izpildes vai apķīlāšanas procedūras tiek apturētas un vēlāk procedūras laikā izbeigtas. Ja aktīvi minēto procedūru ietvaros jau ir realizēti, taču ieņēmumi pusei, kurai uz tiem ir tiesības, vēl nav samaksāti, ieņēmumi, atskaitot procedūras izmaksas, tiek atgriezti parādniekam.

Nav iespējams uzsākt vai turpināt tiesību uz nodrošinājumu īstenošanu attiecībā uz parādniekam piederošiem aktīviem saistībā ar nodrošinātu prasījumu, kas iesniegts reorganizācijas procesā.

8 Kā maksātnespējas procedūra ietekmē tādu procedūru turpināšanu, kas ir tiesvedībā maksātnespējas procedūras sākšanas brīdī?

Bankrots

Pēc bankrota paziņošanas visi tiesas un citi procesi un termiņi tiek apturēti.

Processus var turpināt, pamatojoties uz maksātnespējas administratora priekšlikumu, kurš, iesniedzot lūgumrakstu turpināt tiesvedību, parādnieka vietā kļūst par procesa dalībnieku.

Apturēt nevar šādus procesus:

process finanšu tirgus krīzes risināšanai Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Direktīvas 2014/59/ES nozīmē;

nodokļu lietu izskatīšana;

muitas lietu izskatīšana;

atsavināšanas process;

uzturēšanas lietu izskatīšana;

kriminālprocess (taču nevar pieņemt spriedumu par kaitējumu);

pat iepriekš minēto procesu gadījumā termiņš, kurā maksātnespējas administratoram ir jāpieprasa tiesiskās aizsardzības līdzekļi, ir vismaz 30 dienas pēc pirmās kreditoru sanāksmes.

Reorganizācija

Ja tiek atļauts veikt reorganizāciju tiek apturēti visi tiesas un šķīrējtiesas procesi, kas saistīti ar reorganizācijas procesa laikā iesniegtajiem prasījumiem. Prasījumus var pieteikt, tikai tos iesniedzot (prasījumu neatzīšana un atzīšana).

Parādu atvieglošana, pasludinot bankrotu

Tiesas procesi saistībā ar prasījumu, ko var apmierināt tikai bankrota procedūrā, tiek apturēti; taču noilguma periods ir vismaz 60 dienas pēc bankrota paziņošanas.

Ja bankrots statuss vēlāk tiek izbeigts, pamatojoties uz to, ka nav izpildīti bankrota procesa priekšnosacījumi, procedūras izbeigšana netiek ņemta vērā.

Ja cits kreditors ir noraidījis prasījumu, uz ko neattiecas parādu atvieglošana, prasījuma neatzīšana šim kreditoram dod tiesības iejaukties procesā.

Parādu atvieglošana, īstenojot maksājumu grafiku

Tiesas un citi procesi neietekmē.

9 Kādās galvenās iezīmes raksturo kreditoru dalību maksātnespējas procedūrā?

Bankrots

Kreditori:

kreditori patstāvīgi īsteno savu gribu attiecībā uz bankrota procedūru — vai nu neatkarīgi, vai arī ar kreditoru pārstāvju starpniecību. Tādējādi kreditori var ietekmēt bankrota procedūru un uzraudzīt aktīvu pārvaldību un realizāciju. Kreditori var dot norādījumus maksātnespējas administratoram par turpmāko rīcību; kreditori var arī neatzīt prasījumus un veikt citas darbības;

bankrota procedūrā tiesa uzrauga maksātnespējas administratora darbu.

Reorganizācija

Kreditori:

kreditoru uzdevums ir ar kreditoru pārstāvju starpniecību palīdzēt sagatavot un apstiprināt reorganizācijas plānu;

kreditoram, kurš iesniedz prasījumu maksātnespējas administratoram, ir tiesības ieteikt maksātnespējas administratoram neatzīt (citu) iesniegtu prasījumu.

Parādu atvieglošana, pasludinot bankrotu

Kreditori:

kreditoriem to prasījumi ir jāiesniedz;

nodrošinātie kreditori var apsvērt iespēju iesniegt prasījumus; taču tie var arī īstenot savas tiesības uz nodrošinājumu;

kreditors var neatzīt citu kreditoru prasījumus;

kreditors var pārstāvēt kreditorus;

kreditors var vēlāk (pēc procesa pabeigšanas) uzsākt tiesvedību pret parādnieku par parādu atvieglošanas atcelšanu negodīgu nodomu dēļ.

Parādu atvieglošana, īstenojot maksājumu grafiku

Kreditori:

maksājumu grafiks attiecas tikai uz nenodrošinātiem kreditoriem; parādu atvieglošana, īstenojot maksājumu grafiku, neskar nodrošinātus kreditorus;

kreditoriem ir jāpieņem tiesas nodrošinātā aizsardzība pret kreditoriem;

kreditors, uz kuru attiecas maksājumu grafiks, var iebilst pret maksājumu grafiku, tiklīdz maksātnespējas administrators ir paziņojis par minētā grafika sagatavošanu, un pret ierosinātajām daļām nenodrošināto kreditoru prasījumu apmierināšanai;

kreditors var vēlāk (pēc procesa pabeigšanas) uzsākt tiesvedību pret parādnieku par parādu atvieglošanas atcelšanu negodīgu nodomu dēļ.

10 Kādā veidā maksātnespējas administrators drīkst izmantot vai atsavināt parādnieka mantā ietilpstošus aktīvus?

Bankrots

Pēc nolēmuma par bankrotu pieņemšanas parādnieka tiesības rīkoties ar aktīviem, uz kuriem attiecas bankrota procedūra, kā arī tiesības rīkoties parādnieka interesēs, risinot jautājumus saistībā ar šiem aktīviem, tiek nodotas maksātnespējas administratoram, kurš turpmāk rīkojas parādnieka vārdā un interesēs.

Ja parādnieka tiesiskās darbības bankrota procedūras laikā negatīvi ietekmē aktīvus, uz kuriem attiecas bankrota procedūra, tās nav spēkā attiecībā uz kreditoriem; šis princips neietekmē to spēkā esību.

Bankrota procedūrā personām, kurām ir parādsaistības, uz ko attiecas bankrota procedūra, ir pienākums atmaksāt parādus maksātnespējas administratoram; šis pienākums ir spēkā arī tad, ja minētās personas atmaksā parādus citai pusei, ja vien maksātnespējas administrators saņem attiecīgos maksājumus.

Bankrota procedūras laikā parādnieks var atteikties pieņemt dāvinājumu vai mantojumu tikai ar maksātnespējas administratora piekrišanu; pretējā gadījumā atteikums pieņemt dāvinājumu vai mantojumu attiecībā uz kreditoriem nav spēkā.

Ja nolēmums par bankrotu tiek pieņemts attiecībā uz juridisku personu, ko likvidē, likvidācija tiek pārtraukta līdz bankrota procedūras atcelšanai.

Kompetentā struktūra (kreditoru komiteja, nodrošināts kreditors vai īpašos gadījumos tiesa) dod rīkojumus un sniedz ieteikumus maksātnespējas administratoram attiecībā uz aktīvu pārvaldīšanu, parādnieka uzņēmuma vai tā struktūrvienības vadīšanu un aktīvu realizāciju. Tas attiecas arī uz aktīvu vai būtiskas to daļas iznomāšanu (ievērojot ierobežojumus, ja uzņēmums darbojas).

Kompetentā struktūra sniedz norādījumus arī attiecībā uz:

līgumu slēgšanu par īslaicīgu finansējuma nodrošināšanu saistībā ar parādnieka uzņēmuma darbību;

uzņēmuma darbības turpināšanu, ja parādnieks ir konkrēta veida finanšu iestāde;

parādnieka aktīvu apķīlāšanu;

līgumu slēgšanu saistībā ar parādnieka uzņēmuma darbību, kurā maksātnespējas administrators apņemas turpināt darbību pēc noteiktā termiņa, vai attiecībā uz konkrētu apgrozījuma daļu;

maksātnespējas administratoram ir jālūdz norādījumi pirms sākotnējo tiesisko darbību veikšanas šai sakarā un jāsaņem attiecīgie norādījumi. Ja kompetentā struktūra nesniedz atbildi, maksātnespējas administrators lūdz tiesai lemt par turpmāko rīcību, un tiesas nolēmums ir administratoram saistošs.

Administrators lūgumā iekļauj visu būtisko informāciju;

citos jautājumos kompetentā struktūra var ieteikt maksātnespējas administratoram, kā rīkoties, un, ja administrators atsakās pildīt attiecīgos ieteikumus, struktūra var lūgt tiesai lemt par turpmāko rīcību, un tiesas nolēmums ir administratoram saistošs;

Administrators lūgumā iekļauj visu būtisko informāciju;

citos jautājumos kompetentā struktūra var ieteikt maksātnespējas administratoram, kā rīkoties, un, ja administrators atsakās pildīt attiecīgos ieteikumus, struktūra var lūgt tiesai lemt par turpmāko rīcību, un tiesas nolēmums ir administratoram saistošs;

Administrators lūgumā iekļauj visu būtisko informāciju;

citos jautājumos kompetentā struktūra var ieteikt maksātnespējas administratoram, kā rīkoties, un, ja administrators atsakās pildīt attiecīgos ieteikumus, struktūra var lūgt tiesai lemt par turpmāko rīcību, un tiesas nolēmums ir administratoram saistošs;

Administrators lūgumā iekļauj visu būtisko informāciju;

citos jautājumos kompetentā struktūra var ieteikt maksātnespējas administratoram, kā rīkoties, un, ja administrators atsakās pildīt attiecīgos ieteikumus, struktūra var lūgt tiesai lemt par turpmāko rīcību, un tiesas nolēmums ir administratoram saistošs;

Administrators lūgumā iekļauj visu būtisko informāciju;

citos jautājumos kompetentā struktūra var ieteikt maksātnespējas administratoram, kā rīkoties, un, ja administrators atsakās pildīt attiecīgos ieteikumus, struktūra var lūgt tiesai lemt par turpmāko rīcību, un tiesas nolēmums ir administratoram saistošs;

ja kompetentā struktūra uzdod maksātnespējas administratoram rīkoties tādā veidā, kas ir pretrunā citu kreditoru interesēm vai noteikumiem par aktīvu realizāciju, maksātnespējas administrators atsakās pildīt norādījumus un prasa struktūrai tos grozīt. Ja kompetentā struktūra to nedara, maksātnespējas administrators lūdz tiesai lemt par turpmāko rīcību, un tiesas nolēmums ir administratoram saistošs; maksātnespējas administrators aktīvus, uz kuriem attiecas bankrota procedūra, pārvalda, ievērojot profesionālo rūpību, lai nodrošinātu, ka tie tiek pienācīgi aizsargāti pret zaudējumiem, kaitējumu, iznīcināšanu vai citu negatīvu ietekmi un ka ar aktīvu pārvaldību saistītie izdevumi pēc to lietderības un ekonomijas izvērtēšanas tiek noteikti tikai nepieciešamajā apmērā; pārvaldot aktīvus, uz kuriem attiecas bankrota procedūra, maksātnespējas administratoram aizliegts izrādīt labvēlību kādam no kreditoriem, piešķirt prioritāri personīgām interesēm vai citu interesēm attiecībā pret visu kreditoru kopīgām interesēm; maksātnespējas administrators var iznomāt parādniekam piederošos aktīvus, uz kuriem attiecas bankrota procedūra. Administratoram ir pienākums vienoties par nomas līgumu, kurā noteiktā nomas maksa ir vismaz tāda, par kādu attiecīgais objekts parasti attiecīgajā vietā un laikā tiek iznomāts, kā arī pienākums nodrošināt, ka nomas līgums neuzliek citus pienākumus parādniekam, izņemot tos, kas paredzēti tiesību aktos, un ka nomnieka pienākumi saskaņā ar nomas līgumu ir pienācīgi nodrošināti; administratora pienākums ir arī nodrošināt, ka nomas līgumu var izbeigt, paziņojot par to vienu mēnesi iepriekš. Ja minētie nosacījumi netiek izpildīti, administrators var noslēgt nomas līgumu tikai ar kompetentās struktūras piekrišanu. Ienākumi no šāda nomas līguma izpildes tiek uzskatīti par ienākumiem no aktīvu, kuriem piemēro bankrota procedūru, realizācijas; pēc bankrota paziņošanas maksātnespējas administrators var turpināt darbības saistībā ar parādnieka uzņēmējdarbību, ja šāda administratora rīcība palielina aktīvu, uz kuriem attiecas bankrota procedūra, vērtību vai novērs to vērtības samazināšanos. Ja šādu darbību izmaksas pārsniedz to nodrošinātos ieņēmumus, maksātnespējas administrators nekavējoties pārtrauc minētās darbības.

Aktīvu realizācija

Aktīvu, uz kuriem attiecas bankrota procedūra, realizācijas mērķis ir iegūt maksimāli lielus ieņēmumus pēc iespējas īsākā laikā, radot pēc iespējas mazākus izdevumus. Realizējot minētos aktīvus, maksātnespējas administrators, ievērojot profesionālo rūpību, izvēlas metodes, kas vislabāk nodrošina aktīvu realizācijas mērķa sasniegšanu un atbilst tiesību aktu noteikumiem par aktīvu realizāciju.

Pēc bankrota pasludināšanas ieceltais maksātnespējas administrators nekavējoties realizē aktīvus, kas pakļauti tūlītējam iznīcināšanas vai bojāejas riskam vai citam būtiskam kaitējumam; šai sakarā nav nepieciešami nedz kompetentās struktūras norādījumi, nedz arī tiesas nolēmums. Administrators var sākt realizēt pārējos aktīvus pēc pirmās kreditoru sanāksmes.

Maksātnespējas administrators nodrošina aktīvu, uz kuriem attiecas bankrota procedūra, realizācijas pārredzamu uzskaiti un iekārto reģistru vispārējai mantas daļai, kā arī reģistrus katrai atsevišķai mantas daļai. Pēc katra aktīva realizācijas administrators ieņēmumus uzskaita attiecīgajā realizētā īpašuma reģistrā. Ja administrators vienlaikus realizē vairākus aktīvus un ieņēmumus no katra aktīva realizācijas nevar noteikt, administrators kopējos ieņēmumus sadala proporcionāli attiecīgajiem aktīviem atbilstīgi to relatīvajai vērtībai, kas noteikta reģistrā.

Maksātnespējas administrators ieņēmumus no aktīvu, uz kuriem attiecas bankrota procedūra, realizācijas nogulda bankas vai ārvalstu bankas filiāles kontā; procentu maksājumi, ko banka vai ārvalsts bankas filiāle maksā par konta atlikumu, tiek uzskatīti par ieņēmumiem no aktīvu, uz kuriem attiecas bankrota procedūra, realizācijas.

Aktīvu realizācijas nolūkā maksātnespējas administrators var veikt šādas darbības:

- a) izsludināt atklātu izsoli;
- b) uzticēt aktīvu pārdošanu izsoles rīkotājam;
- c) uzticēt aktīvu pārdošanu vērtspapīru tirgotājam;
- d) rīkot izsoli, piedāvājumu iesniegšanu vai cita veida solīšanu, kas nodrošina aktīvu pārdošanu;
- e) pārdot aktīvus citā atbilstīgā veidā.

Maksātnespējas administrators, realizējot uzņēmumu, slēdz līgumu par visu uzņēmumam piederošo preču, tiesību un citu aktīvu nodošanu pircējam. No uzņēmuma saistībām pircējam tiek uzliktas tikai tās saistības, kas saistītas ar parādnieka darbību pēc bankrota pasludināšanas, kā arī nemonētārās saistības, kas izriet no līgumā minētajām darba attiecībām (principu *nemo plus iuris* nepiemēro).

Ja maksātnespējas administrators aktīvus, uz kuriem attiecas bankrota procedūra, realizē citā veidā, nevis pārdodot uzņēmumu, uzņēmuma daļu vai uzņēmumam piederošu būtisku aktīvu daļu, administrators izsolē var realizēt tikai nekustamo īpašumu, uz kuru attiecas bankrota procedūra; administrators izsludina izsoli komercietu vēstnesī (*Obchodný vestník*).

Maksātnespējas administratoram, realizējot aktīvus, nav saistošas tiesības piekrist kapitāldaļu nodošanai, tiesības pieprasīt kapitāldaļu nodošanu, tiesības pieprasīt kapitāldaļu iegādi vai citas līgumiskas pirkuma tiesības. Ja tiek realizēti aktīvi, uz kuriem attiecas tiesību aktos paredzētās pirkuma tiesības vai pirkuma tiesības, kas noteiktas kā lietu tiesības, maksātnespējas administrators sagatavo rakstisku piedāvājumu par pirkuma tiesību objektu personai, kurai ir pirkuma tiesības; maksātnespējas administratoram šīs pirkuma tiesības nav saistošas, ja puse, kurai ir šādas tiesības, tās neizmanto 60 dienu laikā pēc rakstiskā piedāvājuma saņemšanas.

Realizējot aktīvus, tiek nodotas arī tiesības uz nodrošinājumu, izņemot, ja maksātnespējas administrators, reaģējot uz kompetentās struktūras norādījumiem, pēc bankrota pasludināšanas ir apņēmis aktīvus vai ja ir spēkā tiesības uz nodrošinājumu attiecībā uz trešās personas aktīviem, kas klasificētas kā prioritāras attiecībā pret tiesībām uz nodrošinājumu, kas nodrošina parādnieka saistību izpildi.

Nododot attiecīgo aktīvu, pircējs iegūst īpašumtiesības arī tad, ja parādnieks nav bijis aktīva īpašnieks, izņemot, ja pircējs ir zinājis vai tam būtu bijis jāzina, ka parādnieks vai trešā persona, kuras aktīvi izmantoti, lai nodrošinātu parādnieka saistības, nebija aktīva īpašnieks. Maksātnespējas administrators ir atbildīgs par kaitējumu aktīva sākotnējam īpašniekam, kas radies šai sakarā, izņemot, ja administrators var pierādīt, ka ir rīkojies, ievērojot profesionālo rūpību.

Parādu atvieglošana, pasludinot bankrotu

Pēc nolēmuma par bankrotu pieņemšanas parādnieka tiesības rīkoties ar aktīviem, uz kuriem attiecas bankrota procedūra, kā arī tiesības rīkoties parādnieka interesēs, risinot jautājumus saistībā ar šiem aktīviem, tiek nodotas maksātnespējas administratoram, kurš turpmāk rīkojas parādnieka vārdā un interesēs.

Ja parādnieka tiesiskās darbības bankrota procedūras laikā negatīvi ietekmē aktīvus, uz kuriem attiecas bankrota procedūra, tās nav spēkā attiecībā uz kreditoriem; šis princips neietekmē to spēkā esību.

Parādnieks un ar parādnieka piekrišanu tam tuvu stāvoša persona var izmantot īpašumu, uz kuru attiecas bankrota procedūra, kā ierasts, taču tiem ir pienākums aizsargāt īpašumu pret zaudējumiem, kaitējumu vai iznīcināšanu un atturēties veikt darbības, kas var mazināt tā vērtību un kas pārsniedz parasto nolietojumu. Ikvienam, kurš izmanto īpašumu, kas ir daļa no parādnieka mantas, ir pienākums atļaut maksātnespējas administratoram to jebkurā laikā pārbaudīt. Ja attiecīgo īpašumu vēlas izmantot persona, kura nav parādnieks vai tam tuvu stāvoša persona, šī persona var izmantot īpašumu tikai ar administratora piekrišanu. Visi ieņēmumi, kas rodas, trešai personai izmantojot īpašumu, ir daļa no parādnieka mantas.

Maksātnespējas administrators nekustamo īpašumu ar augstāku vērtību, uz kuru attiecas bankrota procedūra, realizē izsolē, savukārt nekustamo īpašumu ar zemāku vērtību, uz kuru attiecas bankrota procedūra, realizē kā kustamo īpašumu.

Realizējot nekustamo īpašumu izsolē, zemākā cena ir summa, ko noteicis nodrošināts kreditors, kurš iesniedzis prasījumu un kura tiesības uz nodrošinājumu attiecībā uz izsolīto īpašumu ir klasificētas kā prioritāras, vai kreditora pārstāvis, ja attiecībā uz izsolīto īpašumu nav tiesību uz nodrošinājumu.

Parādnieka mājokļa realizācija

Maksātnespējas administrators parādnieka mājokli var realizēt tikai izsolē.

Parādnieka mājokli nedrīkst realizēt, ja pēc mājokļa no saistībām atbrīvotās vērtības atskaitīšanas (10 000 EUR) ieņēmumi nesedz mājokļa realizācijas izdevumus un vismaz daļu no reģistrēto kreditoru prasījumiem. Maksātnespējas administrators aprēķina parādnieka mājokļa vērtību; taču, ja kāds no kreditoriem iesniedz eksperta atzinumu un avansā samaksā notāra nodevu par izsoles norises pārbaudi, lēmumu pieņem, pamatojoties uz eksperta atzinumu. Ja šādā gadījumā īpašums netiek realizēts, šim kreditoram ir pienākums segt realizācijas izmaksas.

Ja parādnieka mājoklis tiek realizēts, maksātnespējas administrators summu, kas atbilst parādnieka mājokļa no saistībām atbrīvotajai vērtībai (nav iekļauta sadales plānā), pārskaita uz īpašu bankas kontu, ko administrators ir atvēris šai nolūkā parādnieka vārdā un interesēs un bez nepamatotas kavēšanās informē par to parādnieku. Tikai administrators ir tiesīgs noguldīt līdzekļus parādnieka īpašajā kontā vai veikt maksājumus uz šo kontu.

Parādnieka īpašajā kontā esošajiem līdzekļiem 36 mēnešus pēc konta atvēršanas nepiemēro bankrota vai apķīlāšanas procedūru vai līdzīgu izpildes procedūru.

Šo 36 mēnešu laikā parādniekam nav atļauts rīkoties ar šo īpašu kontu, taču viņam ir tiesības pieprasīt bankai vai ārvalsts bankas filiālei izsniegt no konta skaidru naudu, nepārsniedzot maksimālo mēneša summu, ko noteikumos paredzējis Slovākijas valdība (250 EUR).

Ja parādnieka mājoklis tiek realizēts un ja tas ir iekļauts kopīpašumā, maksātnespējas administrators atver īpašu parādnieka kontu arī bijušajam kopīpašuma līdzīpašniekam.

Kustamā īpašuma realizācija

Maksātnespējas administrators kustamo īpašumu, uz kuru attiecas bankrota procedūra, realizē izsolē kā vienu vai vairākas aktīvu kopības. Šai sakarā administrators komerclietu vēstnesī publicē paziņojumu par izsolīto aktīvu kopību un piedāvājumu iesniegšanas termiņu, kas ir ne mazāks par desmit kalendārājam dienām pēc informācijas par izsoli publicēšanas komerclietu vēstnesī. Ņem vērā tikai tos piedāvājumus, kurus izteikusi ieinteresētā puse, kura administratora kontā iemaksājusi avansa maksājumu solītās iegādes cenas apmērā. Pārdošanas rezultātu nosaka augstākā solītā iegādes cena. Ja vairākas ieinteresētās personas sola vienādu cenu, administrators nosaka uzvarētāju, organizējot izlozi. Pircējam ir pienākums organizēt iegādāto priekšmetu aizvešanu uz sava rēķina.

Ja kustamo īpašumu, uz kuru attiecas bankrota procedūra, nevar realizēt pat trešajā izsolē, bankrota procedūru kustamajam īpašumam vairs nepiemēro. Ja kreditors, kas iesniedzis prasījumu, pauž interesi par šo lietu kopību, maksātnespējas administrators to nodod kreditoram, kurš iesniedzis prasījumu un desmit dienu laikā pēc trešās izsoles beigām sola augstāko cenu. Ja vairāki kreditori, kuri iesnieguši prasījumus, sola vienādu cenu, administrators nosaka uzvarētāju, organizējot izlozi. Kreditoram ir pienākums organizēt iegādāto priekšmetu aizvešanu uz sava rēķina.

Ņemot vērā kreditoru pārstāvja vai attiecīgā nodrošinātā kreditora rakstiskus norādījumus, maksātnespējas administrators kustamo īpašumu var realizēt citā veidā. Ja iesaistīti vairāki nodrošinātie kreditori, rakstiskus norādījumus var sniegt tikai tas kreditors, kura tiesības uz nodrošinājumu klasificētas kā prioritāras. Pircēju un pasūtītāju parādu un citu aktīvu realizācija

Ja parādnieka pircēju un pasūtītāju parādi ir daļa no parādnieka mantas, maksātnespējas administrators cenšas tos atgūt, taču saistībā ar to piedziņu nevēršas tiesā vai citā kompetentā iestādē. Ja administratoram tas neizdodas sešu mēnešu laikā pēc bankrota pasludināšanas, pircēju un pasūtītāju parādi tiek realizēti, cedējot tos kā kustamu īpašumu. Administratoram nav saistošas nekādas vienošanās, kas aizliedz vai ierobežo pircēju un pasūtītāju parādu cesiju. Šādi ierobežojumi zaudē spēku, veicot pircēju un pasūtītāju parādu cesiju.

Ja pircēju un pasūtītāju parādi ir daļa no parādnieka mantas, noilguma periods tiek apturēts, un tā skaitīšana tiek atsākta, tiklīdz pircēju un pasūtītāju parādiem vairs nepiemēro bankrota procedūru. Tiesa vai cita iestāde aptur visas procedūras, kurās iesaistīti pircēju un pasūtītāju parādi, uz kuriem attiecas bankrota procedūra, līdz laikam, kad bankrota procedūru attiecīgajiem pircēju un pasūtītāju parādiem vairs nepiemēro.

Maksātnespējas administrators citus aktīvus realizē līdzīgi kā kustamo īpašumu vai pircēju un pasūtītāju parādus.

Tiesības izpirkt aktīvus no parādnieka mantas

Ar parādnieka piekrišanu persona, kurai ir uz to tiesības (noteikta turpmāk), var jebkurā laikā izpirkt jebkuru aktīvu daļu parādnieka mantā par cenu, kas noteikta eksperta atzinumā. Šādā gadījumā realizācijas noteikumus nepiemēro.

Ar parādnieka piekrišanu persona, kurai ir uz to tiesības, var izpirkt aktīvus no parādnieka mantas par cenu, kas piedāvāta izsolē, vai par kreditora piedāvātu cenu ar nosacījumu, ka minētā persona desmit dienu laikā pēc izsoles beigām attiecīgo cenu vai kreditora piedāvāto cenu paziņo maksātnespējas administratoram.

Ja ar parādnieka piekrišanu viņa tiešais radnieks, māsa vai brālis, vai laulātais izmanto tiesības izpirkt parādnieka mājokli no parādnieka mantas, parādnieka mājokļa no saistībām atbrīvoto vērtību atskaita no iegādes cenas.

Īstenojot tiesības izpirkt aktīvus no parādnieka mantas, persona, kurai ir uz to tiesības, ir parādnieka tiešais radnieks, māsa vai brālis, laulātais vai pašvaldība, kurā nekustamais īpašums atrodas.

Ja tiek pārkāptas minētās personas tiesības izpirkt aktīvus no parādnieka mantas, šai personai ir tiesības pieprasīt personai, kura ieguvusi aktīvus, pārdot tos šai personai. Šīs tiesības zaudē spēku, ja netiek īstenotas trīs mēnešu laikā pēc aktīvu realizācijas.

11 Kādi prasījumi jāizvirza pret maksātnespējīgā parādnieka mantu un kādas darbības tiek veiktas ar prasījumiem, kuri rodas pēc maksātnespējas procedūras sākšanas?

Bankrots

Kreditors pret parādnieku var iesniegt visus prasījumus, tostarp tos, kuriem vēl nav pienācis samaksas termiņš.

Var iesniegt arī nodrošinātu prasījumu (ar tiesībām uz nodrošinājumu attiecībā uz parādnieka aktīviem).

Kreditors var iesniegt nodrošinātu prasījumu pret personu, kura nav parādnieks, ja tiesības uz nodrošinājumu attiecas uz parādnieka aktīviem (šādos gadījumos ir spēkā vairāki ierobežojumi attiecībā uz prasījuma apmierināšanu); ja šāds prasījums netiek iesniegts, tas tiek uzskatīts par zemākas prioritātes prasījumu pret mantu.

Var iesniegt arī nākotnes prasījumus un iespējamus prasījumus.

Prasījumi, kuri nav iesniegti pieteikumā, tiek uzskatīti par prasījumiem pret mantu.

Tos iedala prasījumos pret vispārējo mantas daļu un prasījumos pret atsevišķām mantas daļām (nodrošinātas ar tiesībām uz nodrošinājumu).

Minēto prasījumu piemēri:

mantas realizācijas izmaksas, sadales plāna īstenošanas izmaksas, maksātnespējas administratora atlīdzība un pagaidu administratora atlīdzība un izdevumi;

tiesības uz avansa maksājuma, kas paredzēts bankrota procedūras izmaksu segšanai, atmaksu;

maksātnespējas administratora nepieciešamo izdevumu segšana saistībā ar bankrota procedūras pārvaldību;

bērna uzturlīdzekļi, kas jāsaņem pēc bankrota paziņošanas par kalendāro mēnesi, kurā paziņots bankrots;

izdevumi, kas saistīti ar mantas un tādu prasījumu pārvaldību, kas radušies saistībā ar uzņēmuma darbību bankrota procedūras laikā, tostarp prasījumu, kas izriet no maksātnespējas administratora noslēgtajiem līgumiem;

likvidatora un atbildīgā pārstāvja atlīdzība un to nepieciešamo izdevumu segšana pēc bankrota paziņošanas;

darbinieku algas un citi maksājumi saskaņā ar darba līgumu vai līgumu par darba veikšanu ārpus darba attiecībām (maksājumi darbiniekiem), kas radušies pēc bankrota pasludināšanas par kalendāro mēnesi, kurā bankrots pasludināts, tādā apmērā, ko noteicis maksātnespējas administrators vai par ko maksātnespējas administrators vienoties ar darbinieku, kuram administrators uzdevis veikt darba pienākumus saistībā ar mantas pārvaldību;

maksājumi darbiniekiem, kas radušies pēc bankrota pasludināšanas par kalendāro mēnesi, kurā bankrots pasludināts, tādā apmērā, ko noteicis maksātnespējas administrators vai par ko maksātnespējas administrators vienoties ar darbinieku, kuram administrators uzdevis veikt darba pienākumus saistībā ar uzņēmuma darbību bankrota procedūras laikā;

prasījumi attiecībā uz nodokļiem, maksām, muitas nodevām, veselības apdrošināšanas maksājumiem, sociālā nodrošinājuma iemaksām, iemaksām vecuma pensijas shēmās un papildu pensijas shēmās, kas radušies pēc bankrota pasludināšanas, ja tie saistīti ar uzņēmuma darbību bankrota procedūras laikā; maksājumi darbiniekiem, kas radušies pēc bankrota pasludināšanas par kalendāro mēnesi, kurā bankrots paziņots, tādā apmērā, kas nepārsniedz četrkārtīgu mēneša iztikas minimumu katrā kalendārajā mēnesī, kurā turpinās darba attiecības pēc bankrota pasludināšanas, tostarp kalendārajā mēnesī, kurā bankrots pasludināts, kā arī kalendārajā mēnesī, kad izbeigtas darba attiecības;

prasījumi attiecībā uz nodokļiem, nodevām, muitas nodevām, veselības apdrošināšanas maksājumiem, sociālā nodrošinājuma iemaksām, iemaksām vecuma pensijas shēmās un papildu pensijas shēmās, kas radušies pēc bankrota pasludināšanas, ja tie saistīti ar aktīvu pārvaldību un realizāciju;

prasījumi attiecībā uz izmaksām no garantiju fonda, ja tās saistītas ar pabalstu darbiniekam, pamatojoties uz maksājumiem darbiniekam, kas ir prasījums pret mantu.

Maksātnespējas administrators pastāvīgi nodrošina prasījumus pret vispārējo mantas daļu; ja līdzvērtīgus prasījumus pret vispārējo mantas daļu nevar pilnībā nodrošināt, tos nodrošina proporcionāli.

Prasījumi pret atsevišķām mantas daļām attiecas uz atsevišķām mantas daļām.

Maksātnespējas administrators pastāvīgi nodrošina prasījumus pret atsevišķām mantas daļām; ja līdzvērtīgus prasījumus pret atsevišķām mantas daļām nevar pilnībā nodrošināt, tos nodrošina proporcionāli.

Prasījumi pret mantu tiek iesniegti maksātnespējas administratoram. Maksātnespējas administrators pēc pieprasījuma informē kreditoru par to, ka apstiprina kreditora prasījuma juridisko pamatu un summu pret mantu, tostarp par prasījuma kategoriju.

Ja maksātnespējas administrators nepieņem prasījumu pret mantu, kreditors var celt prasību pret maksātnespējas administratoru, prasot tiesai noteikt prasījuma pret mantu juridisko pamatu vai summu. Ja kreditors šo prasījumu neceļ savlaicīgi, prasījums pret mantu — tiktāl, ciktāl maksātnespējas administrators to nav atzinis, — bankrota procedūrā netiek ņemts vērā.

Maksātnespējas administrators ir atbildīgs kreditoru un citu personu priekšā par kaitējumu, kas tiem radies administratora neapdomīgas un nesaimnieciskas rīcības dēļ, pārvaldot vai realizējot aktīvus vai vadot uzņēmumu, izņemot, ja maksātnespējas administrators var pierādīt, ka ir rīkojies, ievērojot profesionālo rūpību.

Maksātnespējas administrators nodrošina prasījumu pret mantu pārredzamu uzskaiti, un tam ir pienākums reģistru izdrukas iesniegt tiesai.

Parādu atvieglošana, pasludinot bankrotu

Istenojot parādu atvieglošanu, tiek atzītas trīs turpmāk minētās prasījumu grupas, un tās ir:

prasījumi, ko var nodrošināt tikai bankrota procedūrā vai, īstenojot maksājumu grafiku. Tie ir galvenie prasījumi, kas radušies līdz bankrota pasludināšanai vai aizsardzības pret kreditoriem noteikšanai, kā arī papildu prasījumi un ar līgumu, kas noslēgti pirms bankrota, izbeigšanu vai atcelšanu saistīti prasījumi; prasījumi, kas netiek nodrošināti, proti, parādu atvieglošanas procedūras ietvaros parādniekam nevar prasīt šo prasījumu izpildi. Tie ir papildu prasījumi (to noteikta daļa), prasījumi, kas saistīti ar vekseljiem vai parādzīmēm, līgumsodu, citiem naudassodiem, saistīto pušu prasījumi un prasījumi par parādu atvieglošanas procedūras dalībnieku izdevumu segšanu;

prasījumi, kurus parādu atvieglošana neskar (kreditors var lemt par to iesniegšanu):

prasījumi, kas nav iesniegti bankrota procedūras laikā parādu atvieglošanai, jo maksātnespējas administrators nav rakstiski informējis kreditoru par bankrota pasludināšanu parādu atvieglošanas nolūkā;

prasījumi pret Juridiskās palīdzības centru;

nodrošināti prasījumi, uz kuriem attiecas tiesības uz nodrošinājumu;

prasījumi par atbildību par personai ar nodomu izdarītu personisku aizskārums, tostarp blakusprasījumi;

prasījumi par bērnu uzturlīdzekļiem, tostarp blakusprasījumi;

parādnieka neveiktie maksājumi darbiniekiem;

naudassodi saskaņā ar krimināltiesībām;

nemonetāri prasījumi.

Ja bankrota procedūrā parādu atvieglošanai nodrošināts prasījums netiek iesniegts, nodrošinātajam kreditoram ir tiesības prasīt izpildi tikai no aktīviem, uz kuriem attiecas tiesības uz nodrošinājumu.

Bankrota procedūrā parādu atvieglošanai prasījumus pret mantu iesniegt nav iespējams. Pēc mantas realizācijas un visu tādu strīdu izbeigšanas, kas var ietekmēt ieņēmumu sadales plānu, maksātnespējas administrators nekavējoties un ne vēlāk kā 60 dienas pēc bankrota pasludināšanas sagatavo ieņēmumu sadales plānu. Maksātnespējas administrators komercietu vēstnesī publicē paziņojumu par nodomu sagatavot sadales plānu.

Maksātnespējas administrators no ieņēmumiem vispirms atskaita bankrota procedūras izdevumus un parādnieka mājokļa no saistībām atbrīvoto vērtību, ja tāda ir noteikta; pēc tam administrators nodrošina iesniegtos prasījumus par parādnieka bērnu uzturlīdzekļiem un proporcionāli sadala atlikušo summu starp visiem reģistrētiem kreditoriem atbilstīgi to atzītajiem prasījumiem. Katrs kreditors sedz prasījumu apmierināšanas izmaksas.

Bankrota procedūras izdevumi ir šādi:

maksātnespējas administratora atlīdzība un izdevumi, kas saistīti ar aktīvu realizāciju un sadales plāna sagatavošanu;

maksātnespējas administratora nepieciešamie izdevumi saistībā ar bankrota procedūras pārvaldību;

izdevumi, kas saistīti ar aktīvu, uz kuriem attiecas bankrota procedūra, pārvaldību;

avansa maksājums ar eksperta atzinuma sagatavošanu saistīto izdevumu segšanai;

izdevumi, kas radušies saistībā ar izmeklēšanu, ko pēc kreditora pieprasījuma veicis maksātnespējas administrators, — izdevumu summu apstiprina kreditoru pārstāvis vai kreditori sanāksmes laikā.

12 Kādi noteikumi reglamentē prasījumu iesniegšanu, pārbaudi un atzīšanu?

Prasījumu iesniegšana bankrota procedūrā

Prasījumu, kas nav prasījums pret mantu, bankrota procedūrā iesniedz pieteikumā.

Pieteikuma kopija tiek iesniegta maksātnespējas administratoram, turklāt tā administratoram jānosūta prasījumu iesniegšanas standarta termiņā, kas ir 45 dienas pēc bankrota pasludināšanas; kreditors pieteikuma kopiju iesniedz arī tiesā.

Ja kreditors pieteikumu maksātnespējas administratoram nosūta vēlāk, tas tiek ņemts vērā, taču kreditors saistībā ar iesniegto prasījumu nevar izmantot balsošanas tiesības vai citas tiesības. Tas neskar kreditora tiesības uz proporcionālu prasījumu apmierināšanu; taču pastāv iespēja, ka kreditoram maksājumi tiks veikti tikai no ieņēmumiem, kas atvēlēti ieņēmumu no vispārējās mantas daļas sadales plāna īstenošanai; paziņojumu par sadales plāna sagatavošanu maksātnespējas administrators publicē komerclietu vēstnesī pēc pieteikuma saņemšanas. Maksātnespējas administrators komerclietu vēstnesī sniedz publikāciju par prasījuma iekļaušanu prasījumu sarakstā, norādot kreditora vārdu, uzvārdu vai nosaukumu un attiecīgo summu. Nodrošināta prasījuma gadījumā pienācīgi un savlaicīgi ir jāpieprasa tiesību uz nodrošinājumu īstenošana, nosūtot pieteikumu maksātnespējas administratoram prasījumu iesniegšanas standarta termiņā, kas ir 45 dienas pēc bankrota paziņošanas; pretējā gadījumā tiesības tiek zaudētas. Pieteikumu var izmantot arī, lai iesniegtu nākotnes prasījumu vai prasījumu, kura apmierināšana ir atkarīga no konkrētu nosacījumu izpildes (iespējams prasījums), taču kreditors ar iespējamu prasījumu saistītās tiesības var īstenot tikai tad, ja kreditors ir pierādījis maksātnespējas administratoram iespējamā prasījuma rašanos.

Pieteikumam, kas iesniegts maksātnespējas administratoram, attiecībā uz noilguma periodu un tiesību zaudēšanu ir tāds pats juridisks spēks kā tiesību īstenošanai tiesā.

Bankrota procedūrā kreditors, kuram radies prasījums nevis pret parādnieku, bet citu personu, iesniedz attiecīgo prasījumu, ja tas nodrošināts ar tiesībām uz nodrošinājumu, kas ir parādnieka aktīvs.

Ja šāds kreditors šādu nodrošinātu prasījumu neiesniedz standarta termiņā, kreditora tiesības uz nodrošinājumu bankrota procedūrā netiek ņemtas vērā; taču, ja kreditoram ir tiesības uz attiecīgo mantu un atteikšanās no tās ir palielinājusi attiecīgās mantas vērtību, kreditors savas tiesības uz attiecīgo mantu var īstenot, iesniedzot prasījumu pret mantu, taču šis prasījums tiek apmierināts tikai tad, kad apmierināti visi pārējie ar šo mantu saistītie prasījumi.

Pieteikuma iesniegšana bankrota procedūrā

Pieteikums jāiesniedz, izmantojot tam paredzētu veidlapu, un pieteikumā jāiekļauj visa būtiskā informācija. Pretējā gadījumā pieteikums tiek noraidīts.

Pieteikumā norāda šādu būtisko informāciju:

- a) kreditora vārds, uzvārds un dzīvesvietas adrese vai kreditora nosaukums un juridiskā adrese;
- b) parādnieka vārds, uzvārds un dzīvesvietas adrese vai parādnieka nosaukums un juridiskā adrese;
- c) prasījuma juridiskais pamats;
- d) no vispārējās mantas daļas apmierināmā prasījuma kategorija;
- e) prasījuma kopējā summa;
- f) kreditora paraksts.

Par katru nodrošināto prasījumu ir jāiesniedz atsevišķs pieteikums, norādot nodrošināto summu, kā arī nodrošinājuma veidu, kategoriju, priekšmetu un tiesību uz nodrošinājumu juridisko pamatu.

Iespējamā prasījuma pieteikumā norāda arī apstākļus, kādos prasījums var rasties, vai iespējamību, no kuras prasījums ir atkarīgs.

Pieteikumā kopējā prasījuma summa tiek sadalīta pamatsummā un papildu prasījumu summās atbilstīgi to rašanās juridiskajam pamatam.

Prasījumu summas izsaka eiro. Ja prasījuma summa nav izteikta eiro, maksātnespējas administrators aprēķina prasījuma summu, veicot konvertāciju, izmantojot atsaucē valūtas kursu, ko noteikusi un paziņojusi Eiropas Centrālā banka vai Slovākijas Nacionālā banka (*Národná banka Slovenska*) dienā, kad pasludināts bankrots. Ja prasījums izteikts valūtā, kuras atsaucē valūtas kursu Eiropas Centrālā banka un Slovākijas Nacionālā banka nenosaka un nepaziņo, maksātnespējas administrators nosaka prasījuma summu, ievērojot profesionālo rūpību.

Pieteikumam tiek pievienoti dokumenti, kas apliecina tajā norādītos faktus. Kreditors, kas ir saimnieciska vienība, pieteikumā iekļauj paziņojumu par to, vai kreditors prasījumu ir vai nav iekļāvis savos pārskatos, un kādā apmērā prasījums ir iekļauts pārskatos vai arī sniedz pamatojumu prasījuma neiekļaušanai pārskatos.

Nemonētāra prasījuma pieteikumam pievieno eksperta atzinumu, kurā ir noteikta nemonētārā prasījuma vērtība; ja šāds atzinums nav pievienots, pieteikumu noraida.

Kreditoram, kuram Slovākijā nav dzīvesvietas adreses vai juridiskās adreses, vai kreditora uzņēmuma struktūrvienības, ir pienākums iecelt pārstāvi dokumentu iesniegšanai ar dzīvesvietas adresi vai juridisko adresi Slovākijā un rakstiski informēt maksātnespējas administratoru par šāda pārstāvja iecelšanu; pretējā gadījumā dokumenti kreditoram tiek darīti pieejami, publicējot tos komerclietu vēstnesī.

Nepilnīgi pieteikumi bankrota procedūrā

Pēc prasījumu iesniegšanas standarta termiņa beigām maksātnespējas administrators bez nepamatotas kavēšanās iesniedz tiesai dokumentu sarakstu, kurus administrators neuzskata par pieteikumiem un kuros izklāstīts administratora viedoklis, un tiesa bez nepamatotas kavēšanās lemj par to, vai minētie dokumenti būtu uzskatāmi par pieteikumiem. Tiesa savu nolēmumu nosūta maksātnespējas administratoram, un tas informē iesaistītās puses.

Prasījuma iesniegšanas pieteikumu bankrota procedūrā nevar ne labot, ne arī grozīt.

Prasījumu saraksts bankrota procedūrā

Maksātnespējas administrators iesniegtos prasījumus iekļauj prasījumu sarakstā. Pēc kreditora pieprasījuma administrators nekavējoties sniedz apstiprinājumu attiecībā uz to, vai kreditora prasījums ir iekļauts prasījumu sarakstā.

Bankrota procedūrā prasījumu saraksts ir pamats ar iesniegtajiem prasījumiem saistīto tiesību īstenošanai.

Prasījumu atzīšana un neatzīšana bankrota procedūrā

Slovākijas tiesību akti neparedz prasījumu "pieņemšanu" vai "noraidīšanu" — tiesību aktos paredzēta prasījumu "atzīšana" vai "neatzīšana".

Maksātnespējas administrators katru iesniegto prasījumu salīdzina ar parādnieka pārskatiem un citiem dokumentiem, kā arī ar saistību sarakstu, ņemot vērā parādnieka un citu pušu kontu izrakstus. Administrators arī pats veic izmeklēšanu, un, ja tiek konstatēts, ka prasījums ir apšaubāms, administratoram ir pienākums neatzīt apšaubāmās prasījuma daļas.

Maksātnespējas administrators vai kreditors, kurš iesniedzis prasījumu, var neatzīt citu prasījumu (iesniedzot administratoram īpašu šim nolūkam paredzētu veidlapu), pamatojoties uz tādiem apsvērumiem kā juridiskais pamats, izpildāmība, summa, kategorija vai tā nodrošinājums, vai tiesību uz nodrošinājumu kategorija. Ja prasījumu iesniedz Eiropas Savienības struktūra, iestāde vai aģentūra, tās norādīto juridisko pamatu un summu nevar neatzīt.

Prasījumu var neatzīt:

30 dienu laikā pēc prasījumu iesniegšanas standarta termiņa beigām;

30 dienu laikā pēc prasījuma reģistrācijas prasījumu sarakstā komerclietu vēstnesī, ja prasījums iesniegts vēlāk.

Ja saņemts liels skaits pieteikumu vai ir citi būtiski iemesli, tiesa, pamatojoties uz maksātnespējas administratora lūgumrakstu, vai pēc saviem ieskatiem var atkārtoti pagarināt termiņu, kurā maksātnespējas administrators var neatzīt prasījumus, katru reizi par ne vairāk kā 30 dienām.

Ikvienam, kurš neatzīst prasījumu, ir pienākums sniegt pamatojumu, un, ja netiek atzīta konkrēta summa, attiecīgā persona norāda neatzīto summu, un, ja netiek atzīta kategorija, ir jānorāda attiecīgajai personai pieņemamā kategorija, kā arī — ja netiek atzītas tiesības uz nodrošinājumu, ir jānorāda neatzīto

tiesību apmērs; pretējā gadījumā neatzīšana nav spēkā. Ja tiesa vismaz daļēji apstiprina neatzītu prasījumu, persona, kura prasījumu nav atzinusi, ir atbildīga par kaitējumu attiecīgajam kreditoram, kas radies saistībā ar prasījuma neatzīšanu, izņemot, ja attiecīgā persona var pierādīt, ka tā rīkojusies, ievērojot profesionālo rūpību.

Maksātnespējas administrators bez nepamatotas kavēšanās prasījuma neatzīšanu ieraksta prasījumu sarakstā un rakstiski informē kreditoru, kura prasījums nav atzīts.

Kreditora prasījuma neatzīšana ir spēkā šādos gadījumos:

neatzīšana pieprasīta, izmantojot šim nolūkam paredzētu veidlapu;

maksātnespējas administrators bankas kontā veikts depozīts 350 EUR apmērā, un prasījumu sarakstā norādītais prasījuma numurs ir "maināms"; šai sakarā maksātnespējas administrators komerclietu vēstnesī publicē informāciju par bankas kontu, kurā veicams depozīts; depozītu var veikt tikai prasījuma neatzīšanas termiņā, un par katru prasījumu, kura neatzīšana pieprasīta pieteikumā, jāveic atsevišķs depozīts; depozīts ir daļa no vispārējās mantas daļa; ja ir iemesls pilnībā vai daļēji neatzīt prasījumu, kreditoram, kurš neatzīst prasījumu, ir tiesības uz depozīta atmaksu, iesniedzot prasījumu pret mantu.

Parādniekam ir tiesības iebilst pret iesniegto prasījumu, un šādu iebildumu var celt termiņā, kas noteikts kreditoriem prasījumu neatzīšanai. Iebildi ieraksta prasījumu sarakstā, taču tā neietekmē prasījuma atzīšanu.

Kreditoram ir tiesības celt prasību tiesā par neatzītā prasījuma atzīšanu, turklāt prasība jāceļ pret visām personām, kuras prasījumu nav atzinušas. Šīs tiesības pret visām attiecīgajām personām īstenojamas tiesā 30 dienu laikā pēc tam, kad maksātnespējas administrators sniedzis kreditoram rakstisku paziņojumu par prasījuma neatzīšanu, pretējā gadījumā tiesības tiek zaudētas. Šo prasību var celt tiesā, kas īsteno bankrota procedūru. Tiesības prasīt neatzītā prasījuma atzīšanu tiek īstēnotas savlaicīgi, ja prasība minētajā termiņā tiek celta tiesā, kas nav kompetenta. Procedūra tiek īstēnota, ievērojot vispārējos procesuālos noteikumus.

Ja tāda prasījuma kreditors, kura kategorija netiek atzīta, neceļ prasību, piemēro zemāko atzīto kategoriju.

Ja kreditora prasījums netiek atzīts, taču lēmuma par prasījumu pieņemšana ir nevis tiesas, bet citas iestādes kompetencē, tiesa, kas ir kompetenta lemt par šā lēmuma likumību, ir kompetenta arī pieņemt nolēmumu par attiecīgo prasījumu; tas attiecas arī uz gadījumiem, kad iestāde, kas nav tiesa, šādu lēmumu nav pieņēmusi.

Ceļot prasību, kreditors var censties panākt prasījuma juridiskā pamata, izpildāmības, kategorijas un summas atzīšanu vai tā nodrošinājuma, vai tiesību uz nodrošinājumu kategorijas atzīšanu. Ceļot prasību, kreditors var prasīt tikai to, ko norādījis pieteikumā.

Spridums par neatzītā prasījuma atzīšanu ir saistošs visām bankrota procedūras pusēm.

Beidzoties prasījuma neatzīšanas termiņam, prasījums tiek uzskatīts par atzītu tādā mērā, ciktāl uz to neattiecas neatzīšana.

Prasījumu, ko nav atzinis maksātnespējas administrators, un prasījumu, ko nav atzinis kreditors, maksātnespējas administrators var atzīt ar kreditora piekrišanu, ja tiesa vēl nav lēmusi par tā atzīšanu. Neatzīta prasījuma pieņemšana nozīmē, ka to pieļaujamajā apmērā uzskata par atzītu.

Prasījumu, ko ar galīgu lēmumu atzinusi tiesa vai cita valsts iestāde, uzskata par atzītu pieļaujamajā apmērā.

Pēc neatzītā kreditora pieprasījuma maksātnespējas administrators bez nepamatotas kavēšanas iesniedz tiesai pieteikumu attiecībā uz prasījumu, ko nav atzinis cits kreditors, pievienojot tam dokumentus, ko iesniedzis kreditors, kurš iesniedz prasījumu (neatzītais kreditors), un kreditors, kurš neatzīst prasījumu, kā arī maksātnespējas administrators paziņojumu par to, vai un kādā apmērā prasījums ir iekļauts pārskatos, vai un kādā apmērā parādnieks to apstrīd, kā arī, vai un kādā apmērā maksātnespējas administrators to atzīst vai neatzīst un kāds ir pamatojums. Pamatojoties uz minētajiem dokumentiem, tiesa bez nepamatotas kavēšanās lemj par to, vai un kādā mērā tā piešķir kreditoram balsošanas tiesības un citas tiesības saistībā ar neatzīto prasījumu. Tiesa savu nolēmumu izsniedz maksātnespējas administratoram un kreditoram, uz kura tiesībām saistībā ar neatzīto prasījumu nolēmums attiecas; šis nolēmums komerclietu vēstnesī netiek publicēts. Kreditors, uz kura tiesībām saistībā ar neatzīto prasījumu attiecas tiesas nolēmums, to var pārsūdzēt.

Prasījumu iesniegšana reorganizācijas procedūrā

Pieteikums maksātnespējas administratoram jāiesniedz 30 dienu laikā pēc tam, kad dota atļauja veikt reorganizāciju. Pieteikumi, kas nav iesniegti šajā termiņā, tiek noraidīti.

Pieteikuma iesniegšana reorganizācijas procedūrā

Pēc analogijas piemēro noteikumus par pieteikuma iesniegšanu bankrota procedūrā. Pieteikumā, kas attiecas uz nodrošinātu prasījumu, pienācīgi un savlaicīgi pieprasa tiesību uz nodrošinājumu īstenošanu; pretējā gadījumā prasījumu uzskata par nenodrošinātu.

Prasījumu var labot vai grozīt, aizstājot sākotnējo pieteikumu ar jaunu pieteikumu, kas iesniegts administratoram, un šāda iespēja ir spēkā tikai prasījumu iesniegšanas termiņā.

Maksātnespējas administrators pēc pieprasījuma apstiprina, ka kreditora prasījums ir ierakstīts prasījumu sarakstā.

Ja rodas šaubas, maksātnespējas administrators var jebkurā brīdī reorganizācijas procedūras īstenošanas laikā iesniegt tiesā pieteikumu par to, vai pieteikums ir ņemams vērā.

Prasījumu saraksts reorganizācijas procedūrā

Maksātnespējas administrators iesniegtos prasījumus un pieteikumus sniegto informāciju iekļaut prasījumu sarakstā, nodrošinot, ka saraksts tiek sagatavots desmit dienu laikā pēc prasījumu iesniegšanas termiņa beigām.

Vienlaikus ar prasījumu saraksta sagatavošanu maksātnespējas administrators aicina parādnieku administratora noteiktā termiņā, kas ir vismaz piecas darba dienas, taču ne vairāk kā desmit darba dienas, sniegt komentārus par sarakstā iekļautajiem prasījumiem.

Trīs dienu laikā pēc tam, kad beidzies termiņš prasījumu neatzīšanai, maksātnespējas administrators nosūta tiesai prasījumu saraksta kopiju ar norādēm par neatzītajiem prasījumiem; lemjot par to, kādā apmērā iesniegtie prasījumi nav atzīti, tiesai nosūtītā prasījumu sarakstā iekļautajai informācijai ir izšķiroša nozīme.

Ja reorganizācijas laikā tiek veiktas izmaiņas prasījumu sarakstā iekļautajā informācijā, maksātnespējas administrators, tiklīdz tam kļūst zināmas šādas izmaiņas, nekavējoties tās iekļauj prasījumu sarakstā, kā arī nekavējoties informē tiesu par prasījumu saraksta grozījumiem.

Prasījumu saraksts ir daļa no maksātnespējas administratora lietas.

Prasījumu atzīšana un neatzīšana reorganizācijas procedūrā

Maksātnespējas administrators, ievērojot profesionālo rūpību, katru iesniegto prasījumu salīdzina ar parādnieka pārskatiem un citiem dokumentiem, kā arī ar parādnieka saistību sarakstu, ņemot vērā parādnieka un citu pušu kontu izrakstus. Administrators arī pats veic izmeklēšanu, un, ja tiek konstatēts, ka prasījums ir apšaubāms saistībā ar tā juridisko pamatu, izpildāmību, summu, kategoriju vai nodrošinājumu, vai nodrošinājuma kategoriju, maksātnespējas administratoram ir pienākums neatzīt prasījuma apšaubāmos elementus.

Maksātnespējas administrators var neatzīt prasījumu tikai 30 dienu laikā pēc prasījumu iesniegšanas termiņa beigām. Administrators neatzīst prasījumu, prasījumu sarakstā veicot ierakstu par prasījuma neatzīšanu, neatzīšanas iemesliem un neatzīšanas apmēru; ja administrators neatzīst prasījuma summu, prasījumu sarakstā ieraksta arī atzīto prasījuma summu. Beidzoties prasījuma neatzīšanas termiņam, prasījums tiek uzskatīts par atzītu tādā mērā, ciktāl uz to neattiecas neatzīšana. Lai īstēnotu ar iesniegtu prasījumu saistītās tiesības, iesniegtu prasījumu uzskata par atzītu arī tad, ja nav atzīta tā summa.

Parādniekam vai kreditoram, kurš iesniedzis prasījumu maksātnespējas administratoram, ir tiesības ieteikt maksātnespējas administratoram neatzīt iesniegtu prasījumu. Maksātnespējas administratoram ir pienākums izvērtēt katru ieteikumu, ievērojot profesionālo rūpību, kā arī rakstiski informēt personas, kuras iesniegušas ieteikumus, par to izpildi vai neizpildi. Maksātnespējas administrators prasījumu sarakstā veic ierakstu par ieteikumu par prasījuma neatzīšanu un tā izpildi vai neizpildi.

Trīsdesmit dienu laikā pēc tam, kad beidzies prasījumu neatzīšanas termiņš, kreditors, kura prasījums nav atzīts, var celt prasību pret parādnieku, prasot tiesai noteikt neatzītā prasījuma juridisko pamatu, izpildāmību, summu, tiesības uz nodrošinājumu vai tiesību uz nodrošinājumu kategoriju; ceļot prasību, kreditors var prasīt tikai to, ko norādījis pieteikumā. Šo prasību var celt tiesā, kas īsteno reorganizācijas procedūru.

Ja kreditors, kura prasījums nav atzīts, tiesību aktos noteiktā termiņā neceļ prasību par neatzītā prasījuma atzīšanu vai atsauc lūgumrakstu par neatzītā prasījuma atzīšanu, kreditora iesniegtais prasījums reorganizācijas procedūrā tiek noraidīts tādā mērā, ciktāl tas nav atzīts, un, ja tiesa apstiprina reorganizācijas plānu, prasījuma neatzīto daļu pret parādnieku vērst nevar.

Tiesas nolēmums, ar ko atzīst neatzītu prasījumu, ir saistošs visiem. Kad tiesas nolēmums par neatzītu prasījumu stājas spēkā, prasījumu uzskata par atzītu tiesas noteiktajā apmērā; prasījumu var vērst pret parādnieku tikai tādā apmērā, kā to noteikusi tiesa.

Līdz tam laikam, kad beidzas termiņš, kurā var celt prasību par prasījuma atzīšanu, vai līdz laikam, kad tiesa pieņem galīgu nolēmumu par prasījuma atzīšanu, parādnieks var rakstiski apstiprināt neatzīto kreditora prasījumu; šādā gadījumā neatzītais prasījums tiek uzskatīts par atzītu tādā apmērā, kā parādnieks to apstiprinājis. Ja maksātnespējas administrators prasījumu nav atzinis pēc kreditora pieprasījuma, parādnieks var apstiprināt neatzītu prasījumu tikai ar šā kreditora piekrišanu.

Reorganizācijas laikā prasījumu sarakstā veic ierakstu par prasījuma atzīšanu. Maksātnespējas administratoram ir pienākums prasījumu sarakstā nekavējoties veikt ierakstu par prasījuma atzīšanu, tiklīdz prasījums tiek uzskatīts par atzītu vai tiklīdz parādnieks ir apstiprinājis prasījumu.

Ja tiesvedības par neatzīta prasījuma atzīšanu laikā tiesa pasludina parādnieka bankrotu, tiesa ar nolēmumu pārtrauc tiesvedību par neatzītā prasījuma atzīšanu.

Prasījumu iesniegšana parādu atvieglošanas procedūrā

Parādu atvieglošana, pasludinot bankrotu

Parādniekam ir pienākums lūgumrakstam par parādu atvieglošanu, pasludinot bankrotu, pievienot kreditoru sarakstu, un, pamatojoties uz to, maksātnespējas administrators rakstiski informē katru sarakstā iekļauto kreditoru par bankrota pasludināšanu.

Kreditors var iesniegt prasījumu 45 dienu laikā pēc bankrota pasludināšanas vai vēlāk līdz laikam, kad maksātnespējas administrators paziņo par nodomu sagatavot sadales plānu.

Ja kreditors pieteikumu maksātnespējas administratoram nosūta pēc 45 dienu termiņa beigām, tas tiek ņemts vērā, taču kreditors nevar izmantot balsošanas tiesības.

Attiecībā uz pieteikuma iesniegšanu (veidlapa, pieteikuma saturs, valūta un pielikumi) pēc analogijas piemēro noteikumus par bankrotu; pēc analogijas piemēro arī noteikumus par pieteikumu neatbilstību un prasījumu sarakstu.

Iesniegtu prasījumu var neatzīt tikai cits reģistrēts kreditors. Pēc analogijas piemēro noteikumus par prasījumu neatzīšanu un iesniegšanu bankrota procedūrā. Taču, lai atzītu neatzītu prasījumu, pietiek ar kreditoru, kurš nav atzinis prasījumu, piekrišanu; maksātnespējas administratora piekrišana nav nepieciešama.

Ja īsteno parādu atvieglošanu, pasludinot bankrotu, visi prasījumi pret parādnieku tiek noraidīti (ne tikai iesniegtie prasījumi).

Taču šie noteikumi zaudē spēku, ceļot prasību tiesā par parādu atvieglošanas atcelšanu parādnieka negodīgu nodomu dēļ, ja tiesību aktos skaidri noteikti piemēri par negodīgiem nodomiem, izvairoties no kreditora (fiziskas personas) iekļaušanas kreditoru sarakstā, pat ja to pieprasa maksātnespējas administrators.

Parādu atvieglošana, īstenojot maksājumu grafiku

Parādniekam ir pienākums lūgumrakstam par parādu atvieglošanu pievienot savu saistību sarakstu.

Ja tiek īstenota šī procedūra, kreditori prasījumus neiesniedz; tā vietā maksātnespējas administrators veic izmeklēšanu par parādnieka apstākļiem.

Pēc maksājumu grafika sagatavošanas parādnieks tiek atbrīvots no parādsaistībām; taču šie noteikumi zaudē spēku, ceļot prasību tiesā par parādu atvieglošanas atcelšanu parādnieka negodīgu nodomu dēļ, ja tiesību aktos skaidri noteikti piemēri par negodīgiem nodomiem, izvairoties no kreditora (fiziskas personas) iekļaušanas kreditoru sarakstā, pat ja to pieprasa maksātnespējas administrators.

13 Kādi noteikumi regulē ieņēmumu sadali? Kā nosaka prasījumu un kreditoru tiesību hierarhiju?

Ieņēmumu sadale bankrota procedūrā

Bankrota procedūrā ieņēmumu sadale ir atkarīga no kreditora veida (nodrošināti kreditori, nenodrošināti kreditori, kreditori ar pakārtotiem prasījumiem un prasījumiem par līgumsodiem, kā arī ar parādnieku saistīti kreditori).

Nodrošinātu kreditoru nodrošinātus prasījumus apmierina (tādā apmērā, kādā tas atzīts) no ieņēmumiem, kas iegūti, realizējot aktīvus, kas veido nodrošinātā kreditora atsevišķu mantu, un atskaitot prasījumus pret mantu, kas attiecas uz sarakstā iekļautiem aktīviem, kas veido atsevišķas mantas daļas. Ja nodrošināta kreditora nodrošinātu prasījumu nevar pilnībā apmierināt, to atlikušajā apmērā apmierina kā nenodrošinātu prasījumu.

Nenodrošinātus prasījumus apmierina (tādā apmērā, kādā tie atzīti) no ieņēmumiem, kas iegūti, realizējot aktīvus, kas veido vispārējo mantas daļu, un atskaitot prasījumus pret mantu, kas attiecas uz sarakstā iekļautiem aktīviem, kas veido vispārējo mantas daļu. Ja nenodrošinātus prasījumus nevar pilnībā apmierināt, tos apmierina proporcionāli to apmēram.

Pakārtotus prasījumus apmierina (tādā apmērā, kādā tie atzīti) no ieņēmumiem, kas iegūti, realizējot aktīvus, kuri veido vispārējo mantas daļu, un kas atlikuši vispārējā mantas daļā pēc citu nenodrošinātu prasījumu pilnīgas apmierināšanas. Ja pakārtotus prasījumus nevar pilnībā apmierināt, tos apmierina proporcionāli to apmēram. Līgumsodus un ar parādnieku saistītu kreditoru prasījumus apmierina tādā pašā kārtībā.

Ieņēmumu sadali bankrota procedūrā veic, pamatojoties uz sadales plānu. Pirms plāna sagatavošanas maksātnespējas administrators izveido prasījumu pret mantu sarakstu, kas apmierināmi no ieņēmumiem no attiecīgās mantas daļas (no atsevišķām mantas daļām nodrošinātiem aktīviem vai no vispārējās mantas daļas). Maksātnespējas administrators publicē šo sarakstu un sniedz paziņojumu par nodomu sagatavot sadales plānu komerclietu vēstnesī.

Personas, kuras noteiktas tiesību aktos, galvenokārt kreditoru aizstāvības apvienības un kreditori, var noteiktā termiņā pārbaudīt sarakstu un iesniegt iebildumus. Minētie iebildumi var attiekties uz prasījuma kategoriju, prasījuma cesiju, kā arī prasījuma neatzīšanu un apmēru. Pēc minētā termiņa beigām maksātnespējas administrators sagatavo sadales plānu un iesniedz to kreditoru komitejai apstiprināšanai (ja komiteja nav izveidota, sadales plānu iesniedz tiesai). Pēc plāna apstiprināšanas maksātnespējas administrators izmaksā ieņēmumu neapstrīdēto daļu attiecīgajam kreditoram un patur apstrīdēto daļu līdz tiesas lēmuma pieņemšanai.

Parasti sadales plāns (attiecībā uz atsevišķām mantas daļām vai vispārējo mantas daļu) tiek sagatavots nekavējoties pēc aktīvu attiecīgās daļas realizācijas. Ja lietas raksturs to pieļauj, maksātnespējas administrators sagatavo arī daļējas sadales plānu, taču lielākoties bankrota gadījumā tiek sagatavots tikai viens (galīgais) sadales plāns.

Sadales plānā iekļauj arī iespējamus un neatzītos prasījumus. Neatzītie prasījumi tiek apmierināti tikai tad, ja tiesa lemj par to atzīšanu. Iespējamie prasījumi tiek apmierināti tikai tad un ja tie rodas.

Pēc sarakstā iekļauto aktīvu pilnīgas realizācijas un visu ar tiem saistīto strīdu atrisināšanas maksātnespējas administrators sagatavo galīgo ieņēmumu sadales plānu nenodrošinātajiem kreditoriem. Šajā galīgajā sadales plānā iekļauj arī visus iepriekš sagatavotos sadales plānus.

Reorganizācijā un parādu atvieglošanā, īstenojot maksājumu grafiku, ieņēmumi netiek sadalīti.

Parādu atvieglošana, pasludinot bankrotu

Pēc mantas realizācijas un visu tādu strīdu izbeigšanas, kas var ietekmēt ieņēmumu sadales plānu, maksātnespējas administrators nekavējoties un ne vēlāk kā 60 dienas pēc bankrota pasludināšanas sagatavo ieņēmumu sadales plānu. Maksātnespējas administrators komerclietu vēstnesī publicē paziņojumu par nodomu sagatavot sadales plānu.

Maksātnespējas administrators no ieņēmumiem vispirms atskaita bankrota procedūras izdevumus un parādnieka mājokļa no saistībām atbrīvoto vērtību, ja tāda ir noteikta; pēc tam administrators apmierina iesniegtos prasījumus par parādnieka bērnu uzturēšanas izdevumiem un proporcionāli sadala atlikušo summu starp visiem reģistrētiem kreditoriem atbilstīgi to atzītajiem prasījumiem. Katrs kreditors sedz prasījumu apmierināšanas izmaksas.

Maksājumi, kuru veikšanai maksātnespējas administratoram nav izdevies noteikt kreditora bankas kontu vai nav izdevies sazināties ar kreditoru trīs mēnešu laikā pēc sadales plāna sagatavošanas, nonāk valsts budžetā. Maksātnespējas administrators šādus maksājumus ieskaita tās tiesas bankas kontā, kura pasludinājis bankrotu.

Maksātnespējas administrators ir atbildīgs par kreditoriem radītu kaitējumu, kas radies, ja ieņēmumu sadales plāns īstenots neatbilstīgi tiesību aktu noteikumiem, izņemot, ja maksātnespējas administrators var pierādīt, ka ir rīkojies, ievērojot profesionālo rūpību.

Bankrota procedūras izdevumus sedz no ieņēmumiem, kas paredzēti nenodrošinātiem kreditoriem, šādā secībā:

maksātnespējas administratora atlīdzība un izdevumi, kas saistīti ar aktīvu realizāciju un sadales plāna sagatavošanu;

maksātnespējas administratora nepieciešamie izdevumi saistībā ar bankrota procedūras pārvaldību;

izdevumi, kas saistīti ar aktīvu, uz kuriem attiecas bankrota procedūra, pārvaldību;

avansa maksājums ar eksperta atzinuma sagatavošanu saistīto izdevumu segšanai;

izdevumi, kas radušies saistībā ar izmeklēšanu, ko pēc kreditora pieprasījuma veicis maksātnespējas administrators, — izdevumu summu apstiprina kreditoru pārstāvis vai kreditori sanāksmes laikā.

14 Kādi ir maksātnespējas procedūras izbeigšanas nosacījumi un sekas (jo īpaši, to izbeidzot ar mierizlīgumu)?

Bankrots

Tiesa, pamatojoties uz lūgumrakstu vai pēc saviem ieskatiem, lemj par bankrota procedūras izbeigšanu, ja tā konstatē, ka parādnieka aktīvi ir nepietiekami, lai apmierinātu kaut vai tikai prasījumus pret mantu; tiesa savā nolēmumā nosaka arī maksātnespējas administratora atlīdzību un izdevumus, kas sedzami no parādnieka aktīviem, avansa maksājumu pagaidu administratora atlīdzības un izdevumu segšanai, kā arī avansa maksājumu bankrota procedūras izdevumu segšanai.

Tiesa, pamatojoties uz lūgumrakstu vai pēc saviem ieskatiem, lemj par bankrota procedūras izbeigšanu, ja tā konstatē, ka nav izpildīti bankrota pasludināšanas priekšnosacījumi; tā nosaka maksātnespējas administratora atlīdzību un izdevumus, izbeidzot bankrota procedūru nepietiekamu aktīvu dēļ. Pamatojoties uz maksātnespējas administratora lūgumrakstu, tiesa lemj izbeigt bankrota procedūru pēc tam, kad ir izpildīts galīgais ieņēmumu sadales plāns. Tiesa nekavējoties publicē savu nolēmumu izbeigt bankrota procedūru komerclietu vēstnesī un izsniedz to parādniekam un maksātnespējas administratoram. Maksātnespējas administrators un kreditors, kura atzīts prasījums pilnībā vai daļēji nav apmierināts, var nolēmumu pārsūdzēt.

Tiesa komerclietu vēstnesī sniedz paziņojumu par tās nolēmuma par bankrota procedūras izbeigšanu stāšanos spēkā. Ar šā paziņojuma publicēšanas brīdi tiek pārtrauktas vairākas kreditoru komitejas pilnvaras un funkcijas, ja tāda ir izveidota. Tas neskar bankrota procedūras laikā veikto darbību spēkā esību un sekas.

Bankrota procedūras izbeigšanas dienā maksātnespējas administrators slēdz kontus un sagatavo vairākus finanšu pārskatus saskaņā ar konkrētiem tiesību aktiem. Maksātnespējas administrators arī nodod visus nepieciešamos dokumentus un atlikušos aktīvus parādniekam vai likvidatoram un veic nepieciešamās darbības saistībā ar bankrota procedūras izbeigšanu. Tiklīdz maksātnespējas administrators ir veicis šos pienākumus, tiesa administratoru atceļ no amata.

Bankrota procedūru var izbeigt arī ar nolēmumu, kurā apelācijas tiesa lemj par pirmās instances tiesas nolēmumu vai ar kuru tiek grozīta nolēmuma daļa par bankrota pasludināšanu. Tiesa šo nolēmumu izsniedz parādniekam un maksātnespējas administratoram. Tiesa arī nekavējoties publicē nolēmumu komerclietu vēstnesī, un ar nolēmuma publicēšanas brīdi bankrota procedūras sekas vairs nav spēkā, kā arī tiek atjaunotas spēku zaudējušās tiesības uz nodrošinājumu, un maksātnespējas administratora birojs un kreditoru komiteja, ja tāda ir izveidota, beidz darbību.

Iepriekšējā punktā izklāstītajā kārtībā tiesa lemj par maksātnespējas administratora atlīdzību, kuru persona, kas iesniegusi bankrota lūgumrakstu, maksā, pamatojoties uz tiesas nolēmumu.

Ja parādnieks ir fiziska persona, kurai bankrota procedūras laikā iestājas nāve, parādnieka saistības pārņem parādnieka mantinieki tādā apmērā, kas atbilst aktīviem, kuriem piemēro bankrota procedūru, vai valsts, ja mantinieku nav vai ja mantinieki ir atteikušies no mantojuma.

Pamatojoties uz izrakstu no prasījumu saraksta, pēc bankrota procedūras izbeigšanas var iesniegt izpildes vai apķīlāšanas procedūras lūgumrakstu attiecībā uz atzītiem prasījumiem, pret kuriem parādnieks maksātnespējas administratora noteiktā termiņā nav skaidri izteicis iebildumu. Maksātnespējas administrators pēc bankrota procedūras izbeigšanas prasījumu sarakstu nodod tiesai.

Reorganizācija

Tiesa lemj par lūgumrakstu, ko iesniedzis plāna sagatavotājs, lūdzot apstiprināt plānu, kas pieņemts apstiprināšanas sanāksmē. Plāna sagatavotājam ir pienākums iesniegt šo lūgumrakstu desmit dienu laikā pēc apstiprināšanas sanāksmes dienas, un tam pievieno apstiprināšanas sanāksmes protokolu un pieņemto plānu.

Plāna apstiprināšanas lūgumrakstu var iesniegt arī tad, ja plāns nav pieņemts apstiprināšanas sanāksmē vai saskaņots ar parādnieku.

Ja plāna sagatavotājs neiesniedz plāna apstiprināšanas lūgumrakstu tiesību aktos noteiktajā termiņā, maksātnespējas administrators nekavējoties lūdz tiesu pasludināt bankrotu.

Ja kādai no grupām nav bijis balsu vairākums, kas nepieciešams plāna pieņemšanai, plāna sagatavotājs plāna apstiprināšanas lūgumrakstā var prasīt tiesai plāna apstiprināšanu grupā aizstāt ar tiesas nolēmumu, ja ir ievēroti šādi nosacījumi:

plāns nerada tādas sekas, ka puses, kuras ir dalībnieces grupā, kas balsojusi pret tā pieņemšanu, nebūs sliktākā situācijā nekā tad, ja plāns nebūtu pieņemts; ja vien nav noteikts citādi, tiesa, pieņemot lēmumu, ņem vērā to prasījumu iespējamo apmierināšanu bankrota procedūrā dienā, kad sākas reorganizācijas procedūra, izmantojot plānā sniegtos datus;

lielākajā daļā grupu, kas izveidotas saskaņā ar plānu, ir nodrošināts plāna pieņemšanai nepieciešamais balsu vairākums; kā arī

klātesošie kreditori ir balsojuši par plāna pieņemšanu ar absolūtu balsu vairākumu, ko skaita atbilstīgi to atzīto prasījumu apmēram.

Tiesa lemj par vienprātīga lēmuma aizstāšanu tās nolēmumā par plāna apstiprināšanu vai noraidīšanu.

Ja nav iemesla noraidīt plānu, tiesa lemj par tā apstiprināšanu 15 dienu laikā pēc plāna apstiprināšanas lūgumraksta saņemšanas; tiesas apstiprināto plānu pievieno attiecīgajam nolēmumam kā pielikumu. Tiesa savā nolēmumā par plāna apstiprināšanu lemj arī par reorganizācijas procedūras izbeigšanu. Tiesa savu nolēmumu nekavējoties publicē komerclietu vēstnesī. Tiesas apstiprinātais plāns netiek publicēts; tas neattiecas uz noteikumiem par jaunu aizdevumu.

Tiesas apstiprināto plānu pievieno lietai. Pusēm, uz kurām attiecas plāns, un to pārstāvjiem ir tiesības iepazīties ar lietu un tiesas apstiprināto plānu un saņemt tā izrakstus, dublikātus un kopijas vai arī prasīt tiesai sagatavot kopijas par samaksu.

Tiesa **noraida plānu** šādos gadījumos:

ir būtiski pārkāpti tiesību akti attiecībā uz plāna saturu, plāna sagatavošanas kārtību un balsošanu par plānu vai ir būtiski pārkāpti citi noteikumi attiecībā uz plānu, ja tam ir bijusi negatīva ietekme uz kādu no pusēm, uz kurām attiecas plāns;

plāna pieņemšana ir panākta, veicot krāpnieciskas darbības vai piedāvājot īpašas privilēģijas kādai no pusēm, uz kurām attiecas plāns;

plāns nav pieņemts apstiprināšanas sanāksmē; šo nosacījumu nepiemēro, ja sanāksmes vienprātīgs lēmums aizstāts ar tiesas nolēmumu;

ja saskaņā ar plānu kapitāldaļas vai cita līdzdalība parādnieka sabiedrības vai iegūstošās sabiedrības kapitālā netiek izdotas apmaiņā pret jauniem ieguldījumiem vai nenodrošināto prasījumu grupas kreditoru prasījumiem, izņemot darbinieku nenodrošināto prasījumu grupas kreditorus, un ja kapitāldaļas vai cita līdzdalība kapitālā netiek izdotas vismaz par tādu summu, kas atbilst pēdējo divu gadu laikā sadalītajai peļņai;

plāns ir netaisnīgs attiecībā uz kreditoru grupām, jo sagaidāms, ka plānā paredzētās tiesības vai pienākumi var rasties, mainīties vai izbeigties tādā veidā, ka nenodrošināto prasījumu grupas kreditoru prasījumi tiek apmierināti vēlāk nekā nodrošināto kreditoru prasījumu, un tam nav taisnīga pamatojuma;

plāns lielā mērā neatbilst kreditoru kopīgām interesēm;

jebkura nenodrošināta prasījuma apmierinājums nepārsniedz 50 % no prasījuma summas; šo nosacījumu nepiemēro, ja attiecīgais kreditors rakstiski piekrīt šādai prasījuma apmierināšanai mazākā apmērā;

saskaņā ar plāna pamatdaļu maksājumi jebkura nenodrošinātā prasījuma apmierināšanai jāveic laikposmā, kas pārsniedz piecus gadus; šo nosacījumu nepiemēro, ja attiecīgais kreditors rakstiski piekrīt šādam ilgākam maksājumu periodam kreditora prasījumu apmierināšanai.

Tiesa savu nolēmumu noraidīt plānu nekavējoties publicē komerclietu vēstnesī. Plāna sagatavotājs nolēmumu var pārsūdzēt 15 dienu laikā pēc tā publicēšanas komerclietu vēstnesī. Apelācijas tiesa nolēmumu par pārsūdzību pieņem 30 dienu laikā pēc tās iesniegšanas.

Tiklīdz nolēmums par plāna noraidīšanu stājas spēkā, tiesa pieņem vienu nolēmumu par reorganizācijas procedūras izbeigšanu, bankrota procedūras uzsākšanu un bankrota pasludināšanu attiecībā uz parādnieka aktīviem. Tiesa savā nolēmumā ieceļ arī maksātnespējas administratoru, kuru izvēlas pēc nejaušības principa. Tiesa šo nolēmumu nekavējoties publicē komerclietu vēstnesī, un ar nolēmuma publicēšanas brīdi reorganizācijas procedūras uzsākšanas sekas vairs nav spēkā, un kreditoru komiteja un maksātnespējas administrators birojs beidz darbību. Tiesa šo nolēmumu izsniedz parādniekam un ar nolēmumu ieceltajam maksātnespējas administratoram.

Parādu atvieglošana, pasludinot bankrotu

Procedūru izbeidz trīs gadījumos:

ja maksātnespējas administrators konstatē, ka parādnieka manta nesegs bankrota procedūras izdevumus (parādnieka parādi ir atviegloti);

ja daļībai bankrota procedūrā neregistrējas neviens kreditors (parādnieka parādi ir atviegloti);

ja maksātnespējas administrators īsteno ieņēmumu sadales plānu (pēc aktīvu realizācijas administrators sadala ieņēmumus starp kreditoriem), parādnieka parādi tiek atviegloti;

ja nav izpildīti bankrota procedūras priekšnosacījumi, tiesa atceļ arī parādu atvieglošanu.

Abos gadījumos maksātnespējas administrators sniedz publisku paziņojumu par bankrota procedūras izbeigšanu. Izbeidzot bankrota procedūru:

maksātnespējas administrators birojs beidz darbību;

kreditoru pārstāvja birojs beidz darbību;

maksātnespējas administrators pilnvaras pārvaldīt parādnieka aktīvus un rīkoties saistībā ar tiem zaudē spēku;

parādnieka pienākums veikt maksājumus maksātnespējas administratoram bankrota procedūras ietvaros prasījumu apmierināšanai zaudē spēku;

prasījumu ieskaite nepieļaujama zaudē spēku;

ierobežojumi attiecībā uz līgumu izbeigšanu un atcelšanu zaudē spēku;

tiek izbeigtas procedūras par neatzītu prasījumu atzīšanu.

Parādu atvieglošanas procedūru, īstenojot maksājumu grafiku, izbeidz šādos gadījumos:

tiesa konstatē, ka pēc lūgumraksta iesniegšanas par maksājumu grafika pieņemšanu nav izpildīti nosacījumi par aizsardzību pret kreditoriem;

nolēmumā par aizsardzību pret kreditoriem tiesa ir uzdevusi parādniekam veikt avansa maksājumu maksātnespējas administratoram, taču parādnieks to septiņu dienu laikā pēc maksātnespējas administrators pieprasījuma saņemšanas nav izdarījis;

maksātnespējas administrators publiski paziņo, ka parādnieka apstākļi liedz iespēju noteikt maksājumu grafiku;

tiesa lemj, ka parādnieka apstākļi liedz iespēju noteikt maksājumu grafiku;

tiesa nosaka maksājumu grafiku (parādnieka parādi tiek atviegloti tikai šajā gadījumā).

15 Kādas ir kreditoru tiesības pēc maksātnespējas procedūras izbeigšanas?

Bankrots

Pamatojoties uz izrakstu no prasījumu saraksta, pēc bankrota procedūras izbeigšanas var iesniegt izpildes vai apķīlāšanas procedūras lūgumrakstu attiecībā uz atzītiem prasījumiem, pret kuriem parādnieks maksātnespējas administrators noteiktā termiņā nav skaidri izteicis iebildumu. Maksātnespējas administrators pēc bankrota procedūras izbeigšanas prasījumu sarakstu nodod tiesai.

Reorganizācija

Lūgumrakstu atzīt plānu par spēkā neesošu attiecībā uz kādu no kreditoriem var iesniegt šādos gadījumos:

attiecīgais kreditors ir balsojis pret plāna pieņemšanu, un apstiprināšanas sanāksmes protokolā ir iekļauts tā pamatots iebildums, vai

attiecīgais kreditors ir iekļauts plānā un var sniegt valsts atbalstu.

Saskaņā ar plānu prasījumus, kas iekļauti tajā pašā grupā, kurā ir kreditora atzītā prasījums, apmierina dažādos apmēros vai atšķirīgā kārtībā, un tas nozīmē, ka kreditori ar šādiem prasījumiem ir prioritāri attiecībā pret kreditoru; vai

kapitāldaļu turētāju īpašumtiesības, kas iekļautas tajā pašā grupā, kurā ir kreditora īpašumtiesības, saskaņā ar plānu apmierina dažādos apmēros vai atšķirīgā kārtībā, un tas nozīmē, ka kapitāldaļu turētāji ar šādiem prasījumiem ir prioritāri attiecībā pret kreditoru; vai

plāna sagatavotājs kreditora atzīto prasījumu nav iekļāvis kreditora norādītajā grupā, un tādējādi kreditors ir sliktākā situācijā nekā tad, ja plāns netiktu pieņemts; tiesa, pieņemot lēmumu, ņem vērā kreditora prasījumu iespējamo apmierināšanu bankrota procedūrā; vai

plāna sagatavotājs kreditora atzīto prasījumu nav iekļāvis nodrošināto prasījumu grupā tādā apmērā, kā to pieprasījis kreditors, un tādējādi kreditors ir sliktākā situācijā nekā tad, ja plāns netiktu pieņemts; tiesa, pieņemot lēmumu, ņem vērā kreditora prasījumu iespējamo apmierināšanu bankrota procedūrā;

vai

apstiprinātā plāna īstenošanas rezultātā tiks sniegts neatļauts valsts atbalsts.

Papildus (ikviens kreditors) var izvirzīt turpmāk izklāstītos spēkā neesības iemeslus.

Ja parādnieks vai iegūstošā sabiedrība pienācīgi un savlaicīgi 30 dienu laikā pēc paziņojuma saņemšanas neapmierina prasījumu vai neizpilda citus pienākumus saskaņā ar plānu attiecībā uz plānā iekļauto pusi, plāns attiecībā uz puses prasījumu zaudē spēku.

Pēc reorganizācijas izbeigšanas parādnieks vai iegūstošā sabiedrība nevar sadalīt peļņu vai citu kapitālu starp dalībniekiem, pirms nav apmierināti kreditoru prasījumi nenodrošināto prasījumu grupā līdz to atzīto prasījumu apmēram saskaņā ar plānu (bankrota procedūrā peļņas vai cita kapitāla sadali var apstrīdēt). Lūgumrakstu par spēkā neesības atzīšanu iesniedz nenodrošinātais kreditors.

Ja parādnieks vai iegūstošā sabiedrība gūst peļņu, kas norādīta finanšu pārskatos, taču šī peļņa nav vajadzīga, lai nodrošinātu uzņēmuma vai tā ievērojamas daļas darbību saskaņā ar plānu, nenodrošinātam kreditoram ir tiesības vērsties tiesā, kas apstiprinājusi plānu, ar prasību no šīs peļņas apmierināt kreditora sākotnējo prasījumu atbilstīgi starpībai starp summu, kas pieprasīta prasījuma apmierināšanai, un maksājumu, kas veikts attiecīgajam kreditoram saskaņā ar plānu; taču peļņas daļa, ko tiesa piešķir kreditoram, nevar pārsniegt daļu, kas izmaksājama citiem kreditoriem tajā pašā grupā. Ja plāns nav spēkā attiecībā uz kreditoru, parādnieks un iegūstošā sabiedrība ir solidāri atbildīgi par kreditora sākotnējā prasījuma apmierināšanu tādā apmērā, kādā prasījums iesniegts un atzīts, kā arī par soda naudas segšanu, kas aprēķināta prasījuma atzītajai daļai kopš reorganizācijas sākuma. Parādniekam un iegūstošajai sabiedrībai ir pienākums apmierināt kreditora prasījumu maksājuma sākotnēji noteiktajā termiņā.

Ja plāns nav spēkā attiecībā uz parādnieka kapitāldaļu turētāju, parādnieks un iegūstošā sabiedrība ir solidāri atbildīgi par to, lai kapitāldaļu turētājam tiktu izmaksāta summa, kas atbilst kapitāldaļu turētāja daļai no parādnieka likvidācijas ieņēmumiem laikā, kad tiesa apstiprinājusi plānu. Ja vien kapitāldaļu turētājs nevar pierādīt pretējo, tiek pieņemts, ka likvidācijas ieņēmumu vērtība ir nulle.

Ja plāns nav spēkā attiecībā uz parādnieku vai iegūstošo sabiedrību, attiecībā uz kreditora sākotnējo prasījumu var īstenot izpildes vai apķīlāšanas procedūru.

Parādu atvieglošana, pasludinot bankrotu

Godīgi nodomi — tiek pieņemts, ka parādniekam, iesniedzot lūgumrakstu, ir godīgi nodomi, taču kreditori to var apstrīdēt “parastā” civilprocesā. Parādu atvieglošanas procedūras laikā kreditori godīgus nodomus apstrīdēt nevar, taču to var darīt pēc procedūras izbeigšanas.

Parādu atvieglošana, īstenojot maksājumu grafiku

Godīgi nodomi — tiek pieņemts, ka parādniekam, iesniedzot lūgumrakstu, ir godīgi nodomi, taču kreditori to var apstrīdēt “parastā” civilprocesā. Parādu atvieglošanas procedūras laikā kreditori godīgus nodomus apstrīdēt nevar, taču to var darīt pēc procedūras izbeigšanas.

Parādniekam nav godīgi nodomi, ja:

parādnieks, neskatoties uz maksātnespējas administratora pieprasījumu, aktīvu sarakstā nav iekļāvis daļu savu aktīvu, lai gan konkrētajos apstākļos parādnieks ir zinājis vai tam būtu bijis jāzina par šādu aktīvu esību; mazvērtīgi aktīvi netiek ņemti vērā;

parādnieks, neskatoties uz maksātnespējas administratora pieprasījumu, kreditoru sarakstā nav norādījis kreditoru (fizisku personu), un tādēļ kreditors nav iesniedzis savu prasījumu, lai gan konkrētajos apstākļos parādnieks ir zinājis vai tam būtu bijis jāzina par šādas personas esību; maza apmēra kreditori netiek ņemti vērā;

parādnieks lūgumrakstā vai tā pielikumā, vai pēc maksātnespējas administratora pieprasījuma ir sniedzis būtisku informāciju, kas izrādījies nepatiesa, vai nav sniedzis būtisku informāciju, lai gan konkrētajos apstākļos parādnieks ir zinājis vai tam būtu bijis jāzina, ka attiecīgā informācija bija būtiska; parādnieks bez pamatota iemesla nesadarbojas ar maksātnespējas administratoru, ja tas ir vajadzīgs un ja šāda sadarbība no parādnieka ir prasīta pamatoti; ņemot vērā parādnieka rīcību pirms lūgumraksta iesniegšanas, var konstatēt, ka parādnieks tīši izraisījis ar naudas plūsmu saistītu maksātnespēju, lai varētu iesniegt pieteikumu;

parādniekam lūgumraksta iesniegšanas laikā nebija ar naudas plūsmu saistīta maksātnespēja un konkrētajos apstākļos parādnieks to zināja vai tam tas būtu bijis jāzina;

ņemot vērā parādnieka rīcību pirms lūgumraksta iesniegšanas, var konstatēt, ka, izvērtējot saistības, parādnieks ir paļāvis uz to, ka varēs atbrīvoties no savām parādsaistībām bankrota procedūrā vai, īstenojot maksājumu grafiku;

ņemot vērā parādnieka rīcību pirms lūgumraksta iesniegšanas, var konstatēt, ka, parādnieks ir centies kaitēt kādam no saviem kreditoriem vai dot priekšrocības kādam no tiem;

parādnieks bez pamatota iemesla pienācīgi un savlaicīgi neīsteno tiesas noteikto maksājumu grafiku;

parādnieks bez pamatota iemesla pienācīgi un savlaicīgi nemaksā bērna uzturlīdzekļus noteiktajā termiņā; šādu iemeslu var noteikt tika bērns vai bērna likumīgais pārstāvis;

parādnieks bez pamatota iemesla pienācīgi un savlaicīgi nav izpildījis pienākumu atmaksāt Juridiskās palīdzības centra avansa maksājumu maksātnespējas administratora fiksētās atlīdzības segšanai; šādu iemeslu var noteikt tikai Juridiskās palīdzības centrs;

parādnieks ir centies panākt parādu atvieglošanu, neskatoties uz to, ka lūgumraksta iesniegšanas laikā parādnieka galvenā darbības vieta neatradās Slovērijā.

Tiesa stingrāk vērtē aspektus, kas ietekmē parādnieka godīgus nodomus, ja parādniekam ir vai ir bijuši ievērojami aktīvi un uzņēmējdarbības pieredze un ja parādnieks ir strādājis vai strādā vadošā amatā, vai ja tas ir vai ir bijis kādā no juridiskās personas pārvaldes struktūrām, vai ja parādniekam ir cita būtiska pieredze.

Tiesa iecietīgāk vērtē aspektus, kas ietekmē parādnieka godīgus nodomus, ja parādniekam ir tikai pamatizglītība, parādnieks ir pensijas vecumā vai tuvu tam, parādniekam ir nopietnas veselības problēmas, parādnieks uz laiku vai pastāvīgi ir bez pajumtes vai parādnieku ir skāruši citi nelabvēlīgi apstākļi, kas apgrūtināta parādnieka līdzdalību sabiedrības norisēs.

Tiesa parādnieka godīgus nodomus pārbauda tikai procedūrā, kas ierosināta, pamatojoties uz lūgumrakstu izbeigt parādu atvieglošanu negodīgu nodomu dēļ. Tiesa nepārbauda parādnieka godīgus nodomus bankrota procedūrā vai maksājumu grafika noteikšanas procedūrā.

16 Kurš sedz maksātnespējas procedūrā radušās izmaksas un izdevumus?

Bankrots

Kreditoru sanāksmes sasaukšanas un rīkošanas izdevumi pēc būtības ir prasījums pret mantu. Šo principu nepiemēro turpmāk izklāstītajos gadījumos.

Ja kreditoru sanāksme rīkota pēc kreditora iniciatīvas, pienākums segt sanāksmes sasaukšanas un rīkošanas izmaksas ir kreditoram, kurš pieprasījis sanāksmes sasaukšanu, izņemot gadījumus, kad sanāksmes dalībnieki lemj citādi.

Ja prasījumu neatzīst tikai kreditors, nosacījums lūgumraksta iesniegšanai par neatzīta prasījuma atzīšanu ir avansa maksājuma veikšana, ko izmanto, lai atbilstīgi un savlaicīgi segtu izmaksas. Ja lūgumraksta iesniedzējs nav dokumentējis avansa maksājuma veikšanu, tiesa pārtrauc procedūru.

Kreditoru komitejas loceklim saistībā ar savu pienākumu veikšanu ir tiesības uz tādu izdevumu atlīdzināšanu, kas komitejas loceklim radušies, veicot savus pienākumus; minētie izdevumi ir prasījums pret vispārējo mantas daļu tādā apmērā, ko apstiprinājusi kreditoru komiteja.

Ja aktīvi, uz kuriem attiecas bankrota procedūra, ir realizēti izpildes vai apķīlāšanas procedūrā, taču ieņēmumi vēl nav izmaksāti pusei, kurai uz tiem ir tiesības, ieņēmumus iekļauj attiecīgajā mantas daļā, un procedūras izmaksas ir prasījums pret šo mantas daļu.

Izmaksas, kas saistītas ar kreditoru komitejas pieprasīta eksperta atzinuma sagatavošanu, ir prasījums pret vispārējo mantas daļu. Izmaksas, kas saistītas ar nodrošināta kreditora pieprasīta eksperta atzinuma sagatavošanu, ir prasījums pret šā kreditora atsevišķo mantas daļu (tiesību uz nodrošinājumu objektu). Atkarībā no tiesas nolēmuma izmaksas, kas saistītas ar aktīvu izslēgšanu no saraksta, ir prasījums pret attiecīgo mantas daļu. Izmaksas, kas radušās bankrota procedūras un ar to saistīto procedūru pusēm, bankrota procedūrā apmierinātas netiek (taču īpašos noteikumos noteikts citādi, proti, tiek apmierināti prasījumi par izdevumiem, kas saistīti ar neatzītu prasījumu atzīšanu un ekspertu atzinumu sagatavošanu).

Reorganizācija

Parasti izmaksas sedz parādnieks. Parādnieks sedz šādas izmaksas:

izmaksas saistībā ar atzinuma par reorganizāciju sagatavošanu;

maksātnespējas administratora atlīdzību (fiksētu atlīdzību un atlīdzību par administratora pienākumu veikšanu) un izdevumus;

izdevumus, kas saistīti ar kreditoru sanāksmes sasaukšanu un rīkošanu;

izdevumus, kas radušies kreditoru komitejas loceklim saistībā ar pienākumu veikšanu; parādnieks minētos izdevumus sedz tādā apmērā, ko apstiprinājis kreditoru komiteja.

Parādu atvieglošana, pasludinot bankrotu

Parādu atvieglošanas procedūrā, pasludinot bankrotu, tiek pieņemts, ka parādnieka aktīvi ir ļoti ierobežoti un tādēļ izdevumi tiek pēc iespējas samazināti, un tos sedz kreditori. Ja kreditori ir informēti par kādu aktīvu esību, tie veic nepieciešamās darbības, lai aktīvus uz sava rēķina iekļauta parādnieka mantā.

Īstenojot parādu atvieglošanu, izmaksas, kas procedūras pusēm radušās saistībā ar to dalību bankrota procedūrā vai maksājumu grafika noteikšanas procedūrā, nevar piedzīt no parādnieka.

Veicot izmeklēšanu par parādnieka situāciju, maksātnespējas administrators izmanto aktīvu sarakstu, kreditoru sarakstu un parādnieku, kreditoru un citu personu sniegto informāciju. Maksātnespējas administrators izmeklēšanu saistībā ar aktīviem un saistībām veic, ievērojot profesionālo rūpību, un tāpat veic citas izmeklēšanas, kas neprasa daudz laika un ko var veikt ar nelieliem izdevumiem.

Maksātnespējas administrators veic citas izmeklēšanas pēc kreditora pieprasījuma, ja kreditors veic avansa maksājumu attiecīgo izmeklēšanu izmaksu segšanai. Maksātnespējas administrators šādu izmeklēšanu veic uz kreditora rēķina. Bankrota procedūrā kreditoram ir tiesības uz šādu izmaksu kā bankrota procedūras izdevumu atlīdzināšanu tādā apmērā, ko nosaka kreditoru pārstāvis vai kreditoru sanāksmes dalībnieki, ja kreditoru pārstāvis nav iecelts.

Ir spēkā īpaši noteikumi par nodrošināto kreditoru izmaksām, jo nodrošināts kreditors var lemt par to, vai vēlas būt procedūras puse.

Apgrūtināti aktīvi kļūst par parādnieka mantas daļu tikai tādā gadījumā, kad prioritārs nodrošinātais kreditors reģistrējas.

Ja reģistrējas tikai tāds nodrošinātais kreditors, pret kuru saistības radušās vēlāk, apgrūtinātajiem aktīviem bankrota procedūru piemēro tikai tad, ja var pieņemt, ka tiks apmierināts nodrošinātā kreditora prasījums, kura tiesības uz nodrošinājumu radušās vēlāk. Lai izvērtētu, vai uz apgrūtinātajiem aktīviem attiecas bankrota procedūra, to vērtību nosaka, pamatojoties uz eksperta atzinumu, kas sagatavots, pamatojoties uz maksātnespējas administratora norādījumiem, pēc šā nodrošinātā kreditora, kura saistības radušās vēlāk, pieprasījuma un uz tā rēķina. Ja nodrošinātais kreditors, kura saistības radušās vēlāk, maksātnespējas administratora noteiktā termiņā neveic avansa maksājumu ar eksperta atzinuma sagatavošanu saistīto izmaksu segšanai, tiek pieņemts, ka bankrota procedūra uz apgrūtinātajiem aktīviem neattiecas.

Maksātnespējas administrators var sasaukt kreditoru sanāksmi (taču administratoram nav pienākums to darīt), ja administrators uzskata, ka tas ir nepieciešams. Administrators sasauc šādu sanāksmi pēc jebkura reģistrētā kreditora pieprasījuma, kurš veic avansa maksājumu sanāksmes rīkošanas izmaksu segšanai, kā arī samaksā maksātnespējas administratoram fiksētu atlīdzību par sanāksmes rīkošanu.

Parādu atvieglošana, īstenojot maksājumu grafiku

Šīs procedūras izmaksas parasti sedz parādnieks.

Ir izveidota tāda sistēma, ka procedūra (izņemot oficiālā lūgumraksta iesniegšanas posmu) sākas tikai pēc avansa maksājuma veikšanas, kas paredzēts maksātnespējas administratora atlīdzības un procedūras nepieciešamo izdevumu segšanai.

Īstenojot parādu atvieglošanu, izmaksas, kas procedūras pusēm radušās saistībā ar to dalību bankrota procedūrā vai maksājumu grafika noteikšanas procedūrā, nevar piedzīt no parādnieka.

Ja kreditors ierosinātajam maksājumu grafikam nepiekrīt, kreditors var iesniegt maksātnespējas administratoram iebildumu. Maksātnespējas administrators sniedz komentārus par iebildumu, un tiesa saistībā ar to pieņem lēmumu.

17 Kādi noteikumi reglamentē kreditoru kopumam kaitējošu juridisku aktu spēkā neesību, atzīšanu par spēkā neesošiem vai neizpildāmību?

Bankrota likumā (*Zākon č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii*) noteiktas darbības, kas kaitē kreditoram, un paredzēta kārtība, lai tās konkrētos apstākļos atzītu par spēkā neesošām. Spēkā neesībai ir sekas tikai tad, ja parādnieka darbības tiek apstrīdētas. Maksātnespējas administratoram un kreditoriem ir tiesības tās apstrīdēt, taču kreditoriem šādas tiesības rodas tikai tad, ja maksātnespējas administrators saprātīgā termiņā nerīkojas pēc kreditoru pieprasījuma apstrīdēt tiesisku darbību. Tiesības apstrīdēt tiesisku darbību tiek zaudētas, ja tās attiecībā uz parādnieku vai tiesā netiek īstenotas viena gada laikā pēc bankrota pasludināšanas; tiesības apstrīdēt tiesisku darbību uzskata par īstenotām attiecībā pret parādnieku tikai tad, ja parādnieks rakstiski atzīst attiecīgās tiesības. Tiesību akti paredz, ka var apstrīdēt arī tiesiskas darbības, no kurām izrietošās maksājumtiesības ir izpildāmas vai jau ir izpildītas.

Ja pirms bankrota pasludināšanas ir īstenota reorganizācijas procedūra un bankrots pasludināts šīs procedūras laikā, nosakot periodu, kurā veikta tiesiskā darbība, ko var apstrīdēt saskaņā ar Bankrota likumu, izšķiroša nozīme ir reorganizācijas procedūras sākumam.

Tiesiskās darbības ir veicis parādnieks, un tām jābūt veiktām bez atlīdzības, neradot priekšrocības attiecībā uz jebkura parādnieka kreditora iesniegta prasījuma apmierināšanu un neskarot nevienu šādu prasījumu. Attiecīgās tiesiskās darbības ir saistītas ar parādnieka aktīviem.

Bankrota likumā paredzēti citi sīki izstrādāti noteikumi par to, kā pierādāms nodoms kaitēt kreditoram. Dažos gadījumos nodoms vispār nav jāpierāda, taču citos gadījumos tas ir atspēkojams pierādēms. Likumā izklāstītas arī tiesas piemērotās anulēšanas juridiskās sekas, kas ir tādu aktīvu atgriešana, ko ieguvusi puse, pret kuru tiesības īstenošanas.

Reorganizācijā darbības, kas kaitē kreditoram, ir būtiskas, lai pārbaudītu kreditoru intereses, — maksātnespējas administratoram, salīdzinot reorganizācijas plāna īstenošanas rezultātus un iespējamā bankrota rezultātus, ir jāņem vērā arī tiesiskās darbības, ko var atzīt par spēkā neesošām.

Izņemot šo nosacījumu, reorganizācijā tiesiskās darbības netiek apstrīdētas.

Taču dažos gadījumos likums paredz pieņēmumus, ja notiek atteikšanās no reorganizācijas un tiek uzsākta bankrota procedūra, un šādā gadījumā konkrētas tiesiskās darbības var atzīt par spēkā neesošām.

Maksātnespējas administrators var apstiprināt tikai tādas parādnieka tiesiskās darbības, kas palielina parādnieka aktīvu vērtību vai ir nepieciešamas, lai panāktu reorganizācijas mērķi. Ja parādnieks tiesisku darbību, kurai nepieciešama maksātnespējas administratora piekrišana, veic bez šādas piekrišanas, tiesiskās darbības spēkā esība netiek apšaubīta, taču tiesisko darbību var apstrīdēt bankrota procedūrā, ja bankrots attiecībā uz parādnieka aktīviem pasludināts divu gadu laikā pēc reorganizācijas procedūras uzsākšanas.

Pēc reorganizācijas izbeigšanas parādnieks vai iegūstošā sabiedrība nevar sadalīt peļņu vai citu kapitālu starp dalībniekiem, pirms nav apmierināti kreditoru prasījumi nenodrošināto prasījumu grupā līdz to atzīto prasījumu apmēram saskaņā ar plānu; bankrota procedūrā peļņas vai cita kapitāla sadali var apstrīdēt, un tā var būt arī iemesls, lai plānu atzītu par spēkā neesošu.

Par spēkā neesošām tiek atzītas arī visas tiesiskās darbības, ko parādnieks vai maksātnespējas administrators veicis reorganizācijas procedūras laikā un kas pusei, uz kuru attiecas plāns, nodrošina priekšrocību, kas plānā nav paredzēta.

Parādu atvieglošanas procedūrā netiek skartas kreditoru tiesības uz prasījumu apmierināšanu saskaņā ar civiltiesībām no mantas, kas izslēgta no parādnieka aktīviem ar tiesisku darbību, kas atzīta par spēkā neesošu. Turklāt visās turpmākajās procedūrās, kas attiecas uz godīgiem nodomiem, tiek ņemta vērā parādnieka rīcība, kas norāda uz to, ka parādnieks tīši izraisījis ar naudas plūsmu saistītu maksātnespēju vai kas norāda uz to, ka parādnieks ir centies kaitēt vai dot priekšrocības kādam no kreditoriem.

Lapa atjaunināta: 19/07/2021

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.